

ΕΚΘΕΣΗ 2019

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΡΑΓΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΤΣΕΧΙΑΣ

Συντάκτης: Παύλος Ολζιέρσκυ, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

Πράγα, Ιούλιος 2019

Πίνακας περιεχομένων

1	Η οικονομία της Τσεχίας	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας της Τσεχίας.....	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας	1
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	2
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	7
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών.....	7
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών.....	11
1.1.4	Επενδύσεις.....	13
1.2	Οικονομικές προβλέψεις 2020	13
1.3	Οικονομικές σχέσεις Τσεχίας.....	14
1.3.1	Τσεχία – Ευρωπαϊκή Ένωση	14
1.3.2	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις.....	14
1.3.3	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών.....	14
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Τσεχίας.....	15
2.1	Διμερές εμπόριο	15
2.1.1	Εμπόριο αγαθών.....	15
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	19
2.2	Άμεσες επενδύσεις	21
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στην Τσεχία	21
2.2.2	Επενδύσεις της Τσεχίας στην Ελλάδα	22
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδα - Τσεχίας.....	23
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019.....	23
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	24
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	24
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων.....	26
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	26
4	Παράρτημα.....	27
4.1	Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία.....	27
4.2	Χρήσιμες διευθύνσεις.....	27

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Τσεχίας	2
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Τσεχίας (εκατ. EUR).....	7
Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Τσεχίας (χιλ. EUR)	7
Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Τσεχίας (χιλ. EUR).....	8
Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας για το έτος 2019 (χιλ. EUR)	9
Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας για το έτος 2019 (χιλ. EUR)	10
Πίνακας 7: Εισπράξεις Τσεχίας (εκατ. EUR)	11
Πίνακας 8: Πληρωμές Τσεχίας (εκατ. EUR).....	11
Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας (2019) (εκατ. EUR)	12
Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας (2019) (εκατ. EUR)	12
Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Τσεχία (δισ. EUR)	13
Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Τσεχίας (EUR)	16
Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία – μεγάλες κατηγορίες (EUR).....	17
Πίνακας 14: Ελληνικές εισαγωγές από την Τσεχία – μεγάλες κατηγορίες (EUR).....	18
Πίνακας 15: Ισοζύγιο υπηρεσιών (εκατ. EUR).....	19
Πίνακας 16: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Τσεχία (εκατ. EUR).....	20
Πίνακας 17: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Τσεχία	21
Πίνακας 18: Πληρωμές της Ελλάδας στην Τσεχία (εκατ. EUR)	21
Πίνακας 19: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Τσεχία (εκατ. EUR)	22
Πίνακας 20: Επενδύσεις της Τσεχίας στην Ελλάδα.....	22
Πίνακας 21: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	24

1 Η οικονομία της Τσεχίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας της Τσεχίας

Κατά τη σύνταξη της παρούσας, έχει πλέον καταστεί σαφές ότι η πανδημία COVID-19 έχει επιβαρύνει σημαντικά την παγκόσμια οικονομία και φυσικά και την οικονομία της Τσεχίας. Όλα τα μακροοικονομικά μεγέθη της χώρας αναμένεται να παρουσιάσουν σημαντική επιδείνωση, ενώ απρόβλεπτη μέχρι στιγμής είναι και η εξέλιξη της πανδημίας και, φυσικά, τυχόν περαιτέρω επιπτώσεις. Δεδομένων των ανωτέρω, η παρούσα Ετήσια Έκθεση για το 2019 λαμβάνει περισσότερο αρχαιακό χαρακτήρα και δεν θα ήταν σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί ως βάση για προβλέψεις όσον αφορά στην εξέλιξη της οικονομίας και των σχετικών μεγεθών, όπως θα γινόταν σε κάποια άλλη περίπτωση, υπό κανονικές συνθήκες.

Μετά την υψηλή ανάπτυξη του 2017, η τάση επιβράδυνσης που ξεκίνησε το 2018 συνεχίστηκε το 2019, με το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της Τσεχίας να αυξάνεται το 2019 κατά 2,4%.

Η ανεργία μειώθηκε κατά 0,2% μονάδες από το 2018, φτάνοντας το 2% τον Δεκέμβριο του 2019, διατηρώντας τον εργοδοτικό ανταγωνισμό λόγω της αναντιστοιχίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού, και πιέζοντας το μισθολογικό επίπεδο ακόμη υψηλότερα με τον ακαθάριστο μέσο ονομαστικό μισθό να σημειώνει τη δεύτερη υψηλότερη ετήσια αύξηση τα τελευταία έντεκα χρόνια.

Ως αποτέλεσμα και της αύξησης του διαθέσιμου εισοδήματος, ο μέσος πληθωρισμός για το 2019 σημείωσε την δεύτερη υψηλότερη επίδοση της δεκαετίας φτάνοντας το 2,8%, αυξημένος κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες.

Ο όγκος των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών της Τσεχίας σε αγαθά αυξήθηκε το 2019 κατά 2,9% με τις τσεχικές εξαγωγές να αυξάνονται κατά 3,7% και τις εισαγωγές κατά 2%, με αποτέλεσμα το εμπορικό πλεόνασμα της Τσεχίας να διαμορφωθεί σε περίπου 18 δισ. EUR.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Η Τσεχία παρέμεινε και το 2019 μια κατ'εξοχήν βιομηχανική εξωστρεφής οικονομία. Αν και οι επιδόσεις του συνόλου των οικονομικών κλάδων υπό το πρίσμα της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) αυξήθηκαν το 2019, η ΑΠΑ επιβραδύνθηκε για δεύτερο έτος στη σειρά. Η επιβράδυνση του 2019 εντάθηκε κυρίως κατά το δεύτερο μισό του έτους, όταν η τσεχική οικονομία επιβαρύνθηκε από την κατάσταση των οικονομιών στις κύριες αγορές της στο εξωτερικό και την αβεβαιότητα στο διεθνές εμπορικό περιβάλλον.

Η επιβράδυνση της εγχώριας βιομηχανίας συνεχίστηκε ως αποτέλεσμα των εξελίξεων στις οικονομίες της Ευρωζώνης (τους κύριους πελάτες των εξαγωγών της Τσεχίας) και δη της Γερμανίας, με την σχετική ΑΠΑ να μειώνεται σε 0,7% (ελάχιστο έξι ετών) το 2019. Ο τομέας των υπηρεσιών ήταν ο βασικός κινητήρας ολόκληρης της οικονομίας συνεισφέροντας τα τέσσερα πέμπτα της συνολικής αύξησης της ΑΠΑ. Σε αυτόν τον τομέα, συνεχίστηκε η μακροπρόθεσμη δυναμική ανάπτυξη του τομέα πληροφορικής και επικοινωνιών (7,6% / 54% από το τέλος της ύφεσης), ο οποίος επωφελήθηκε από την ανάπτυξη της ψηφιοποίησης στις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα.

Η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε μείωση κατά -0,4%, με την προηγούμενη ετήσια μείωση να χρονολογείται από το 2012 (-0,9%). Οι εξαγωγές επηρεάστηκαν αρνητικά από την ασθενέστερη δυναμική της ζήτησης στις ασιατικές χώρες καθώς και από την ύφεση

της γερμανικής βιομηχανίας. Οι δυσκολίες της τσεχικής βιομηχανίας εντάθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, με την παραγωγή να φτάνει σε μείωση -2,2% το τέταρτο τρίμηνο του 2019.

Η μείωση στην κατασκευή ηλεκτρονικών προϊόντων είχε τη σημαντικότερη αρνητική συνεισφορά στην βιομηχανική παραγωγή, λόγω μειωμένης ζήτησης από το εξωτερικό, παράγοντας που επηρέασε και τη μεταλλουργία. Άλλοι κλάδοι που μείωσαν την παραγωγή τους ήταν η εξόρυξη άνθρακα, η παραγωγή υφασμάτων και δέρματος, η κατασκευή μεταλλικών τεχνουργημάτων και μηχανημάτων, η χημική βιομηχανία και η παραγωγή ενέργειας, της οποίας τη βαθύτερη μείωση απέτρεψε η μεγαλύτερη ετήσια κατανάλωση φυσικού αερίου.

Η παραγωγή του κύριου κλάδου της τσεχικής βιομηχανικής παραγωγής, ήτοι της αυτοκινητοβιομηχανίας, παρέμεινε στάσιμη, στερώντας την απαραίτητη ώθηση από την τσεχική βιομηχανία εν γένει. Η στασιμότητα αυτή αντικατοπτρίστηκε και σε σχετικούς κλάδους όπως η κατασκευή καουτσούκ και πλαστικών προϊόντων, καθώς και στην κατασκευή άλλου εξοπλισμού μεταφορών. Η βιομηχανία τροφίμων επιβεβαίωσε την υψηλότερη αντίστασή της στις κυκλικές διακυμάνσεις της ζήτησης, επωφελούμενη από την ακόμη θετική συνολική εμπιστοσύνη των οικιακών καταναλωτών.

Η κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και η φαρμακευτική βιομηχανία ήταν οι τομείς που ενίσχυσαν περισσότερο τη βιομηχανική παραγωγή το 2019.

Τα αποτελέσματα του κλάδου κατασκευών σημείωσαν αύξηση κατά 2,6% το 2019 ενισχυμένα μεν για τρίτη συνεχή χρονιά, με αξιοσημείωτη επιβράδυνση δε. Σημαντική επιρροή στην κατασκευαστική παραγωγή έπαιξε η συνεχιζόμενη αύξηση στις κατασκευές κατοικιών όπως επίσης και μια έντονη επιτάχυνση στην εισροή ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Τέλος, ο πρωτογενής τομέας επωφελήθηκε από μια υψηλότερη εσοδεία δημητριακών, την ενίσχυση της ζωικής παραγωγής και την εντατική υλοτόμηση.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Τσεχίας

	2015	2016	2017	2018	2019
Ονομαστικό ΑΕΠ ¹ (EUR δισ. τρεχ.τ.)	168,45	176,38	191,69	207,60	220,18
Μεταβολή ΑΕΠ (% , έτος, πραγμ.τ.)	5,3	2,5	4,5	2,9	2,4
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (EUR /κεφ., τρεχ.τ.)	15.977	16.694	18.102	19.536	20.637
Ανεργία (κατά ILO) (% , μ.ο.)	5,0	4,0	2,9	2,2	2,0
Πληθωρισμός (% , έτος, μ.ο.)	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	0,6	-0,7	-1,5	-0,9	-0,3
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	39,96	36,81	34,67	32,58	30,79
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)	0,2	1,6	1,7	0,4	-0,4
Συναλλαγματική ισοτιμία (CZK/EUR)	27,283	27,033	26,330	25,643	25,672
Βασικά επιτόκια - Επιτόκιο συμφωνιών επαναγοράς (repos) δύο εβδομάδων / τέλος του έτους	0,05	0,05	0,50	1,75	2,00
Βασικά επιτόκια - Επιτόκιο Lombard / τέλος του έτους	0,25	0,25	1,00	2,75	3,00
Βασικά επιτόκια - Προεξοφλητικό επιτόκιο / τέλος του έτους	0,05	0,05	0,05	0,75	1,00

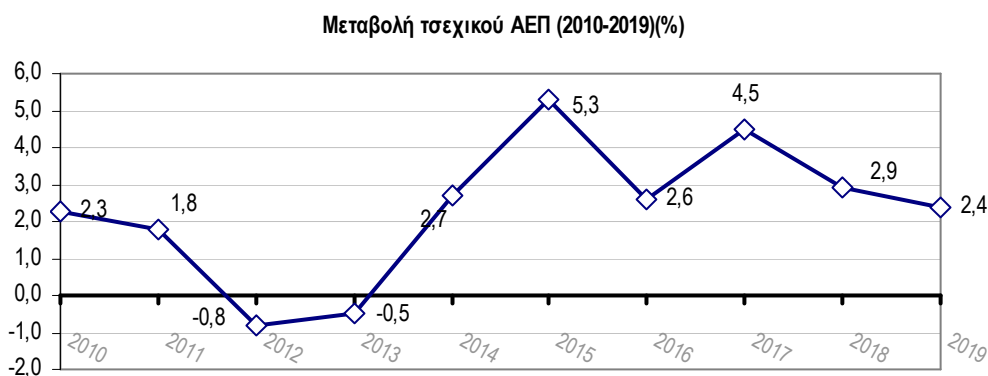
¹ Μετατροπή σε EUR από CZK σύμφωνα με τις ετήσιες μέσες ισοτιμίες

Συναλλαγματικά διαθέσιμα (δισ. EUR)	59,2	81,3	123,4	124,5	133,4
-------------------------------------	------	------	-------	-------	-------

Πηγές: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz, Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Ανάπτυξη

Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της Τσεχίας αυξήθηκε κατά 2,4% το 2019, αντικατοπτρίζοντας την επιβράδυνση (-0,5%) στην τσεχική ανάπτυξη. Η αύξηση αυτή αποτελεί την έκτη καλύτερη επίδοση της δεκαετίας.

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Η επιβράδυνση της αύξησης του ΑΕΠ ήταν εμφανής και κατά την πάροδο των τριμήνων του 2019 σε σχέση με τα αντίστοιχα τρίμηνα του προηγούμενου έτους, ξεκινώντας από 2,8% το πρώτο τρίμηνο και καταλήγοντας σε 2% το τέταρτο τρίμηνο (η χαμηλότερη ανάπτυξη σε τέταρτο τρίμηνο από το 2016).

Την ίδια τάση επιβράδυνσης ακολούθησαν και οι αυξήσεις από το πρώτο έως το τρίτο τρίμηνο, σε σχέση με το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο (0,6%, 0,5% και 0,4% για κάθε τρίμηνο) η οποία ανεστράφη το τέταρτο τρίμηνο σε 0,5%.

Κύριο ρόλο στην ανάπτυξη της Τσεχίας για το 2019 έπαιξε η εσωτερική κατανάλωση, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, με τον ακαθάριστο σχηματισμό κεφαλαίου και το ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών να παίζουν σαφώς περιορισμένο ρόλο. Μόνο στο τέταρτο τρίμηνο, ο ακαθάριστος σχηματισμός κεφαλαίου από κοινού με τις καταναλωτικές δαπάνες άσκησαν μεγάλη επιρροή στην αύξηση του ΑΕΠ, με αρνητική όμως επιρροή από το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών που είχε τη χαμηλότερη συνεισφορά από το δεύτερο τρίμηνο του 2009.

Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (ΑΠΑ) αυξήθηκε το 2019 κατά 2,4%. Ειδικά, ο τομέας των υπηρεσιών έπαιξε σημαντικό ρόλο, καθώς συνεχίστηκε η δυναμική ανάπτυξη του τομέα πληροφορικής και επικοινωνιών, με τις κατασκευές να έπονται ακολουθώντας τους ρυθμούς του 2018. Η θετική καταναλωτική εμπιστοσύνη δημιούργησε επίσης ταχεία ανάπτυξη στις υπηρεσίες λιανικής. Αντίθετα, η μειωμένη εξωτερική ζήτηση βύθισε την ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της βιομηχανίας σε χαμηλό ρεκόρ εξαετίας.

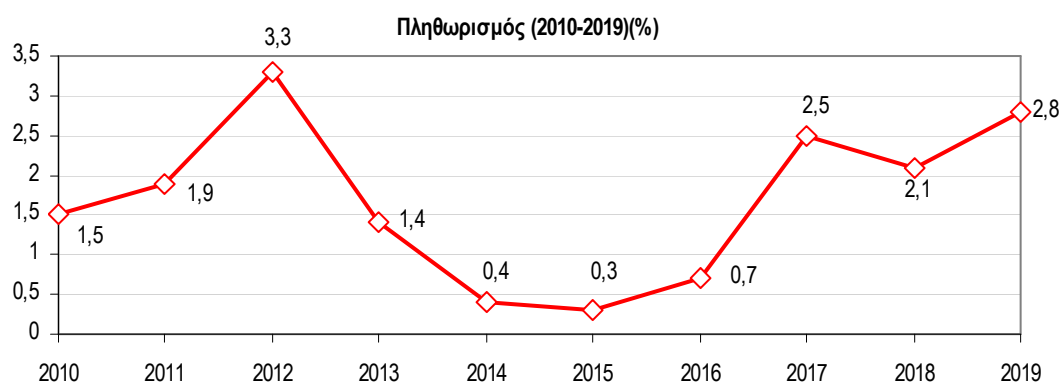
Η σημαντική αύξηση του ακαθάριστου διαθέσιμου εισοδήματος λόγω της αύξησης των μισθών οδήγησε σε αύξηση των καταθέσεων κατά 13,2% (η μεγαλύτερη από το 2009).

Πληθωρισμός

Ο μέσος πληθωρισμός, όπως μετρήθηκε από την αύξηση του μέσου δείκτη τιμών καταναλωτή κατά τους δώδεκα μήνες του 2019 σε σύγκριση με το 2018, ανήλθε σε 2,8%, αυξημένος κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες. Ήταν ο δεύτερος υψηλότερος μέσος πληθωρισμός της δεκαετίας (3,3% το 2012). Οι τιμές των αγαθών συνολικά αυξήθηκαν κατά 2,3% και οι τιμές των υπηρεσιών κατά 3,7%. Όσον αφορά στο τέλος του έτους, σε ετήσια βάση, οι τιμές καταναλωτή σημείωσαν αύξηση κατά 3,2%.

Οι αυξήσεις στις τιμές της κατηγορίας στέγασης, ύδρευσης, ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και άλλων καυσίμων είχαν τη μεγαλύτερη επίδραση στην αύξηση των τιμών το 2019 (5,3%), ενώ σημαντική αύξηση σημείωσαν οι τιμές της κατηγορίας εστιατορίων και ξενοδοχείων (4,2%).

Λόγω των εξελίξεων στον πληθωρισμό κατά το πρώτο τρίμηνο του 2019 και την ασθενέστερη των προβλέψεων συναλλαγματική ισοτιμία της Κορώνας τον Φεβρουάριο, η Κεντρική Τράπεζα της Τσεχίας αύξησε στις 2 Μαΐου το επιτόκιο των συμφωνιών επαναγοράς (geros) δύο εβδομάδων κατά 25 μονάδες βάσης σε 2%, το υψηλότερο επιτόκιο από τον Φεβρουάριο του 2009. Το επιτόκιο Lombard ανήλθε σε 3% και το προεξοφλητικό επιτόκιο σε 1%. Η απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας να αυξήσει τα επιτόκια της βασίστηκε στις μακροοικονομικές προβλέψεις της.

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Μεταβολή ανά κατηγορίες στο δείκτη τιμών καταναλωτή του 2019 (%)

Τρόφιμα και μη-οινοπνευματώδη ποτά	2,8
Οινοπνευματώδη ποτά και καπνός	2,2
Ένδυση και υπόδηση	-1,2
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	5,3
Έπιπλα, οικιακός εξοπλισμός και συντήρηση νοικοκυριού	1,5
Υγεία	3,2
Μεταφορές	0,4
Ταχυδρομείο και τηλεπικοινωνίες	-1,9
Αναψυχή και πολιτισμός	1,6
Εκπαίδευση	2,7
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	4,2
Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες	3,8

Σύμφωνα με προβλέψεις του τσεχικού Υπουργείου Οικονομικών, δεδομένου του αντίκτυπου της πανδημίας COVID-19, το 2020 ο πληθωρισμός αναμένεται να φτάσει σε 3,2%, το 2021 σε 1,6%, και τα επόμενα χρόνια να κυμανθεί σε περίπου 2%.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, η Τσεχία κατέγραψε τον Απρίλιο του 2020 τον υψηλότερο πληθωρισμό στην Ε.Ε. (3,3%) με τις Πολωνία (2,9%) και Ουγγαρία (2,5%) να έπονται, ενώ δεκατρείς χώρες της Ε.Ε. σημείωσαν αποπληθωρισμό.

Αγορά εργασίας

Η ιδιαίτερα χαμηλή ανεργία το 2019 συνέχισε να προκαλεί ανησυχία στους εργοδότες και να αποτελεί τροχοπέδη στην εξέλιξη των επενδύσεων στη χώρα, ενώ η χρόνια έλλειψη εργατικού δυναμικού αποτέλεσε αντικείμενο εστίασης από τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης ως περιοριστικός παράγοντας της ανάπτυξης. Παρά ταύτα, η ανεργία δεν αποτέλεσε τόσο σημαντικό πρόβλημα όσο το 2018, κυρίως λόγω της περιορισμένης εξωτερικής ζήτησης που ανέκυψε ως σημαντικότερο πρόβλημα στο δεύτερο μισό του 2019.

Το ποσοστό απασχόλησης στις ηλικίες 15–64 ετών έφτασε το 75,4% τον Δεκέμβριο του 2019, μειωμένο ελαφρά σε σύγκριση με εκείνο του Δεκεμβρίου 2018. Το ποσοστό απασχόλησης των ανδρών ανήλθε σε 82,4% και το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών σε 68,2%. Το ποσοστό απασχόλησης ατόμων της ηλικιακής ομάδας 15-29 ετών, ανήλθε σε 47,5%, στην ηλικιακή ομάδα 30-49 ετών έφτασε το 88,1% και στην ηλικιακή ομάδα 50-64 ετών ανήλθε στο 76,5%.

Το γενικό ποσοστό ανεργίας της ηλικιακής ομάδας 15–64 ετών (επί των οικονομικά ενεργών ατόμων) έφτασε τον Δεκέμβριο του 2019 σε 2,0%, μειωμένο κατά 0,2% από το 2018. Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών, εποχικά προσαρμοσμένο, ανήλθε στο 1,8% και το ποσοστό ανεργίας των γυναικών έφτασε το 2,4%.

Στον δευτερογενή τομέα, οι απασχολούμενοι μειώθηκαν, σε ετήσια βάση, κατά 23,4 χιλ., κυρίως λόγω της μείωσης του αριθμού των εργαζομένων στη μεταποίηση κατά 34,8 χιλιάδες. Στον τριτογενή τομέα, η συνολική απασχόληση αυξήθηκε κατά 8,7 χιλιάδες άτομα, με μείωση της απασχόλησης στις υπηρεσίες εμπορίου και αύξηση στην υγεία και τις κοινωνικές υπηρεσίες, και στις μεταφορές. Στον πρωτογενή τομέα, ο αριθμός των εργαζομένων μειώθηκε κατά 6,9 χιλιάδες άτομα.

Η Κυβέρνηση, ανταποκρινόμενη, εν μέρει, στα αιτήματα των εργοδοτών, αύξησε το 2019 την ποσόστωση πρόσληψης αλλοδαπών εργαζομένων για την Ουκρανία από 19.600 σε 40.000 άτομα, μείωσε όμως τον αριθμό των σχετικών προγραμμάτων σε τρία (από έξι προηγουμένως), αποκλείοντας την πρόσληψη ανειδίκευτων εργαζομένων. Τα τρία προγράμματα αφορούν σε πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού, εργαζομένων με υψηλά προσόντα, και ειδικευμένων εργαζομένων. Επίσης καθορίστηκαν ποσοστώσεις για τη Σερβία και το Μαυροβούνιο (2.000 εργαζόμενοι από κάθε χώρα), για τις Φιλιππίνες, τη Μογγολία και τη Μολδαβία (1.000 εργαζόμενοι από κάθε χώρα), για την Ινδία (600 εργαζόμενοι) και για το Καζακστάν (300 εργαζόμενοι).

Οι αλλαγές αυτές χαρακτηρίστηκαν ως "σταγόνα στον ωκεανό" από το Τσεχικό Εμπορικό Επιμελητήριο, καθώς η ζήτηση εργαζομένων από τους Τσέχους εργοδότες, το 2019, υπολογιζόταν σε μισό εκατομμύριο άτομα. Το Επιμελητήριο εκτιμά απώλειες στον κύκλο εργασιών της τσεχικής οικονομίας ύψους 110 δισ. CZK το 2019 λόγω ελλείψεων εργατικού δυναμικού.

Αν και σύμφωνα με την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κα Μαλάζονά, η κρίση της πανδημίας θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανεργία έως και 10% στην Τσεχία, μέχρι τη σύνταξη της παρούσας, δεν φαίνεται να έχουν υπάρξει δραματικές αλλαγές, καθώς τον Μάιο του 2020, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 3,6%. Πάντως, εν αναμονή κύματος απολύσεων, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων προετοιμάζει αλλαγές στη νομοθεσία με σκοπό την προώθηση της απασχόλησης.

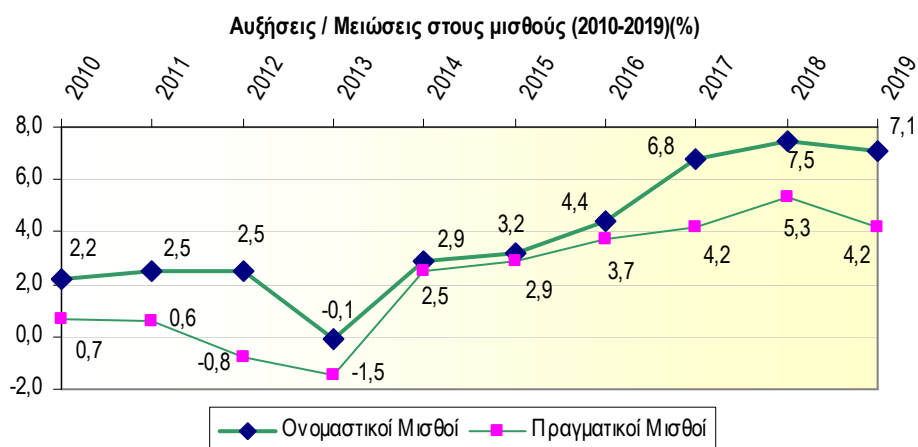
Μισθοί

Ο εργοδοτικός ανταγωνισμός που συνεχίστηκε το 2019 λόγω της αναντιστοιχίας μεταξύ της προσφοράς και της ζήτησης εργατικού δυναμικού καθώς και η σταδιακή εξάντληση της δεξαμενής των οικονομικά ανενεργών ατόμων ως ενίσχυση του εγχώριου εργατικού δυναμικού, οδήγησαν σε ακόμα μια σημαντική αύξηση των μισθών κατά το 2019 με τον ακαθάριστο μέσο ονομαστικό μισθό να αυξάνεται κατά 7,1% (σε 34.125 CZK / περίπου 1.300 Ευρώ). Παρά τη σχετική επιβράδυνση σε σχέση με το 2018, πρόκειται για τη δεύτερη υψηλότερη ετήσια αύξηση τα τελευταία έντεκα χρόνια (2018: 7,5%).

Παρά ταύτα, η δυναμική της αύξησης των μισθών εξασθένησε σταδιακά εντός του έτους (7,5% το πρώτο τρίμηνο, 6,7% το τέταρτο τρίμηνο). Η εξασθένηση ήταν εμφανής στην πλειονότητα των βασικών κλάδων της αγοράς (μεταποίηση, εμπόριο, κατασκευές). Ο μέσος μισθός αυξήθηκε ταχύτερα στην εκπαίδευση, για δεύτερη συνεχή χρονιά (12,5% / 10,7% το 2018), ενώ οι μισθοί στον τομέα των πολιτιστικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων αυξήθηκαν κατά 10%, και ο κλάδος υγείας και κοινωνικής μέριμνας διατήρησε επίσης το ρυθμό αύξησης του 2018 (8,5%).

Μεταξύ των υπηρεσιών της αγοράς, οι μισθοί στις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση (8,2%, η υψηλότερη αύξηση από το 2002). Στον κλάδο του εμπορίου σημειώθηκε ασθενέστερη αύξηση επίσης λόγω της σημαντικής επιβράδυνσης στο τέλος του έτους (6,4%). Οι μισθοί ενισχύθηκαν κατά 6% στη μεταποίηση και κατά 6,1% στις κατασκευές.

Σε πραγματικές τιμές, πάντως, λόγω των πληθωριστικών πιέσεων, οι μισθοί αυξήθηκαν κατά 4,2%

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζονται οι αυξήσεις/μειώσεις στους ονομαστικούς και πραγματικούς μισθούς για την περίοδο 2010-2019 σε CZK. Σε γενικές γραμμές, με την

εξαίρεση των ετών 2012-2013, όταν η τσεχική οικονομία παρουσίασε ελαφρά ύφεση, η άνοδος των μισθών υπήρξε σταθερή από το 2010 και έπειτα.

Σημειώνεται ότι, λόγω της πανδημίας, η Κυβέρνηση θέσπισε το 2020 πρόγραμμα στήριξης απασχόλησης, το οποίο αποσκοπούσε στην αντιστάθμιση του μισθολογικού κόστους για τους εργοδότες και αφορούσε σε εργαζόμενους που δεν μπορούσαν να εργαστούν λόγω καραντίνας και/ή περιορισμού ή διακοπής της λειτουργίας της επιχείρησης στην οποία εργάζονται. Ο εργοδότης κάλυπτε ανάλογα με την περίπτωση από 60% έως 100% της μισθοδοσίας και θα λάμβανε από το κράτος από 50% έως 80% του εν λόγω μισθολογικού κόστους.

Σύμφωνα με έρευνα του Υπουργείου Οικονομικών, δεδομένων των μεταβολών στην οικονομία λόγω της πανδημίας, οι μισθοί θα αυξηθούν το 2020 κατά 1,6% και το 2021 κατά 3,2%.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Ο όγκος των εξωτερικών εμπορικών συναλλαγών της Τσεχίας σε αγαθά αυξήθηκε το 2019 κατά 2,9% ανερχόμενος περίπου σε 338 δισ. EUR.

Οι τσεχικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,7% και ανήλθαν σε περίπου 178 δισ. EUR – η οποία ήταν η υψηλότερη εξαγωγική επίδοση της Τσεχίας – ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 2% και έφθασαν σε περίπου 160 δισ. EUR, με αποτέλεσμα το εμπορικό πλεόνασμα της Τσεχίας να διαμορφωθεί σε περίπου 18 δισ. EUR.

Κατά το τετράμηνο του 2020 πάντως, το τσεχικό εμπορικό ισοζύγιο παρουσίασε σημαντική μείωση κατά -37% από το αντίστοιχο τετράμηνο του 2019.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Τσεχίας (εκατ. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	142.369	147.004	161.284	171.716	178.131
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	127.486	129.272	144.491	156.852	160.047
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	14.883	17.732	16.793	14.864	18.084
Εξαγωγές υπηρεσιών (αξία)	21.028	22.008	24.335	25.869	27.182
Εισαγωγές υπηρεσιών (αξία)	17.848	18.070	19.571	21.207	23.108
Ισοζύγιο υπηρεσιών (αξία)	3.180	3.939	4.764	4.662	4.074

Πηγές: Αγαθά: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz, Υπηρεσίες: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Συνεχίζεται η κυριαρχία της κατηγορίας "Μηχανήματα και υλικό μεταφορών" στην εξαγωγική – και εισαγωγική – δραστηριότητα της Τσεχίας για το 2018 και το 2019 καθώς ο υψηλός ρυθμός αύξησης των τσεχικών εξαγωγών βασίζεται κυρίως στην αυτοκινητοβιομηχανία και στην ευνοϊκή κατάσταση της αγοράς αυτοκινήτου στις χώρες της Ε.Ε.

Συγκεκριμένα, όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα, η κατηγορία "Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες κλπ." καλύπτει πάνω από 20% του συνόλου των τσεχικών εξαγωγών.

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Τσεχίας (χιλ. EUR)

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					

87 Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χειρσαίες μεταφορές	34.643.131	20,2	36.181.268	20,4	4,4
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	34.093.689	19,9	35.141.596	19,8	3,1
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου	31.018.506	18,1	32.957.231	18,5	6,3
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	6.264.793	3,6	6.145.455	3,5	-1,9
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	5.992.915	3,5	5.940.289	3,3	-0,9
94 Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής	4.801.285	2,8	4.776.134	2,7	-0,5
90 Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας	3.577.476	2,1	3.779.766	2,1	5,7
72 Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	4.026.225	2,3	3.586.046	2,0	-10,9
40 Καουτσούκ και τεχνουργήματα	3.516.948	2,0	3.474.872	2,0	-1,2
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λαδιά και προϊόντα απόσταξης αυτών	3.415.507	2,0	3.181.444	1,8	-6,9
95 Παιχνίδια για παιδιά και ενήλικες	3.060.043	1,8	3.005.493	1,7	-1,8
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	2.416.269	1,4	2.707.987	1,5	12,1
44 Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα	2.135.937	1,2	2.269.055	1,3	6,2
70 Γυαλί και τεχνουργήματα	1.675.955	1,0	1.682.714	1,0	0,4
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα	1.735.605	1,0	1.655.328	0,9	-4,6
48 Χαρτί και χαρτόνια	1.511.802	0,9	1.582.463	0,9	4,7
33 Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. Προϊόντα αρωματοποιίας ή καλλωπισμού	1.094.117	0,6	1.490.520	0,8	36,2
83 Διάφορα τεχνουργήματα από κοινά μέταλλα	1.444.236	0,8	1.434.136	0,8	-0,7
96 Τεχνουργήματα διάφορα	1.066.867	0,6	1.164.913	0,7	9,2
62 Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος	1.039.787	0,6	1.059.559	0,6	1,9

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Τσεχίας (χιλ. EUR)

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας					
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου	30.521.162	19,5	31.611.911	20,0	3,6
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	26.663.543	17,1	26.883.544	17,0	0,8
87 Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα	15.747.060	10,1	16.536.356	10,5	5,0

οχήματα για χερσαίες μεταφορές					
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λαδιά και προϊόντα απόσταξης αυτών. Ηλεκτρική ενέργεια.	9.591.376	6,1	8.710.392	5,5	-9,2
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	8.253.189	5,3	8.227.435	5,2	-0,3
72 Χυτοσίδηρος, σίδηρος και χάλυβας	5.920.699	3,8	5.406.801	3,4	-8,7
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	4.362.798	2,8	4.867.209	3,1	11,6
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	4.410.215	2,8	4.521.831	2,9	2,5
90 Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας	3.617.382	2,3	3.757.739	2,4	3,9
94 Έπιπλα, είδη κλινοστρωμνής	3.087.062	2,0	3.117.262	2,0	1,0
40 Καουτσούκ και τεχνουργήματα	2.456.912	1,6	2.404.025	1,5	-2,2
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα	2.512.242	1,6	2.353.326	1,5	-6,3
48 Χαρτί και χαρτόνια	1.997.199	1,3	1.965.874	1,2	-1,6
33 Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. Προϊόντα αρωματοποιίας ή καλλωπισμού	1.411.438	0,9	1.755.103	1,1	24,3
38 Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών	1.726.200	1,1	1.754.785	1,1	1,7
95 Παιχνίδια για παιδιά και ενήλικες	1.582.934	1,0	1.542.551	1,0	-2,6
61 Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, πλεκτά	1.388.773	0,9	1.491.873	0,9	7,4
62 Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος	1.267.179	0,8	1.317.678	0,8	4,0
02 Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων	1.093.466	0,7	1.175.126	0,7	7,5
64 Υποδήματα και ανάλογα είδη	1.084.727	0,7	1.175.095	0,7	8,3

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Μοναδικές χώρες της Ε.Ε. με τις οποίες διαμορφώθηκε ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο για την Τσεχία το 2019 ήταν η Πολωνία και η Μάλτα. Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι, το 2019, οι δέκα πρώτες χώρες πελάτες της Τσεχίας επί του συνόλου των χωρών, ήταν κ.-μ. Ε.Ε.

Κεντρική θέση στο εξωτερικό εμπόριο της Τσεχίας κατείχε και το 2019 η γερμανική αγορά η οποία, όπως παγίως συμβαίνει, απορρόφησε περίπου το 1/3 των συνολικών τσεχικών εξαγόμενων προϊόντων, ήτοι 31,8% (2018: 32,4%), ενώ ήταν και η κύρια πηγή προέλευσης των εισαγωγών της Τσεχίας με 24,6% (2018: 25%), οδηγώντας στη διαμόρφωση εμπορικού πλεονάσματος προς όφελος της Τσεχίας.

Δεύτερη, αλλά με απόσταση, μεγαλύτερη πελάτης της Τσεχίας ήταν η Σλοβακία στην οποία κατευθύνθηκε το 7,6% (2018: 7,6%) των συνολικών τσεχικών εξαγωγών και έπονται η Πολωνία, η Γαλλία και το Η.Β.

Πίνακας 5: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας για

το έτος 2019 (χιλ. EUR)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών
1.	Γερμανία	56.616.663	31,8	1,8
2.	Σλοβακία	13.512.655	7,6	4,1
3.	Πολωνία	10.763.711	6,0	3,6
4.	Γαλλία	9.101.271	5,1	4,4
5.	Ηνωμένο Βασίλειο	7.978.650	4,5	0,4
6.	Αυστρία	7.635.543	4,3	-0,2
7.	Ολλανδία	6.936.372	3,9	9,6
8.	Ιταλία	6.761.214	3,8	1,9
9.	Ουγγαρία	5.798.750	3,3	12,5
10.	Ισπανία	5.703.176	3,2	5,8

Η Ελλάδα κατατάχθηκε ως ο 36^{ος} προορισμός των τσεχικών εξαγωγών το 2019.

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Από πλευράς εισαγωγών, κυριότερες προμηθεύτριες χώρες της Τσεχίας, μετά τη Γερμανία, ήταν η Κίνα από την οποία εισήχθη το 15,8% (2018: 14,6%) των συνολικών τσεχικών εισαγωγών, η Πολωνία, η Σλοβακία και η Ιταλία.

Πίνακας 6: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας για το έτος 2019 (χιλ. EUR)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών
1.	Γερμανία	39.445.573	24,6	0,4
2.	Κίνα	25.282.536	15,8	14,2
3.	Πολωνία	12.096.747	7,6	0,6
4.	Σλοβακία	7.033.342	4,4	-9,9
5.	Ιταλία	6.552.946	4,1	0,3
6.	Γαλλία	4.954.682	3,1	-2,9
7.	Ολλανδία	4.635.561	2,9	6,7
8.	Ρωσία	4.453.695	2,8	-10,5
9.	Αυστρία	4.446.880	2,8	-3,2
10.	ΗΠΑ	4.203.676	2,6	6,4

Η Ελλάδα κατατάχθηκε ως η 47^η προμηθεύτρια της Τσεχίας το 2019.

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Όσον αφορά στις τρίτες χώρες, το 2019, οι τσεχικές εξαγωγές προς τη Ρωσία σημείωσαν αύξηση κατά 10% σε 3,9 δισ. EUR ενώ αντίθετη πορεία ακολούθησαν οι τσεχικές εισαγωγές από τη Ρωσία (μείωση -10,5% σε 4,5 δισ. EUR). Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο εξακολούθησε να είναι ελλειμματικό σε βάρος της Τσεχίας.

Από τον ασιατικό χώρο, οι Κίνα, Ν. Κορέα και Ιαπωνία συνεχίζουν να βρίσκονται μεταξύ των κυριότερων εμπορικών εταίρων της Τσεχίας. Σημειώνεται δε ότι οι τρεις αυτές χώρες είναι και οι χώρες με τις οποίες η Τσεχία έχει το μεγαλύτερο εμπορικό έλλειμμα, ήτοι 23 δισ. EUR με την Κίνα, 3 δισ. EUR με την Ν. Κορέα και 2 δισ. EUR με την Ιαπωνία.

Οι εισαγωγές από την Κίνα στην Τσεχία αυξήθηκαν το 2019 κατά 14% σε 25 δισ. EUR, από την Ν. Κορέα μειώθηκαν κατά -6,5% σε 3,4 δισ. EUR και από την Ιαπωνία

αυξήθηκαν κατά 4% σε 2,8 δισ. EUR. Όσον αφορά στις τσεχικές εξαγωγές, σημείωσαν αύξηση 0,9% προς την Κίνα σε 2,2 δισ. EUR, αύξηση 14,1% προς την Ιαπωνία σε 881 εκατ. EUR και μείωση -2% προς στην Κορέα σε 410 εκατ. EUR.

Τέλος, αύξηση παρατηρήθηκε στις εμπορικές συναλλαγές της Τσεχίας με τις Η.Π.Α. Συγκεκριμένα, οι τσεχικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 17% σε 4,2 δισ. EUR και οι εισαγωγές της Τσεχίας κατά 6,4% σε 4,2 δισ. EUR με το εμπορικό ισοζύγιο να είναι σχεδόν ισοσταθμισμένο (57 εκατ. EUR).

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 7: Εισπράξεις Τσεχίας (εκατ. EUR)

Υπηρεσίες	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	1.923	7,4	1.932	7,1	0,5
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	689	2,7	840	3,1	21,9
Μεταφορές	6.343	24,5	6.250	23,0	-1,5
Ταξίδια	6.286	24,3	6.539	24,1	4,0
Κατασκευές	421	1,6	432	1,6	2,6
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	332	1,3	293	1,1	-11,7
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	404	1,6	366	1,3	-9,4
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α.	422	1,6	617	2,3	46,2
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	3.603	13,9	4.106	15,1	14,0
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	5.168	20,0	5.479	20,2	6,0
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	242	0,9	289	1,1	19,4
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	36	0,1	39	0,1	8,3
Υπηρεσίες που δεν έχουν κατανεμηθεί	0	0,0	1	0,0	0,0

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Πίνακας 8: Πληρωμές Τσεχίας (εκατ. EUR)

Υπηρεσίες	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	281	1,3	284	1,2	1,1
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	726	3,4	676	2,9	-6,9
Μεταφορές	4.990	23,5	5.340	23,1	7,0
Ταξίδια	5.040	23,8	5.272	22,8	4,6

Κατασκευές	133	0,6	180	0,8	35,3
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	672	3,2	782	3,4	16,4
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	262	1,2	315	1,4	20,2
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α.	1.265	6,0	1.351	5,8	6,8
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	2.149	10,1	2.197	9,5	2,2
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	5.391	25,4	6.336	27,4	17,5
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	247	1,2	325	1,4	31,6
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	52	0,2	51	0,2	-1,9
Υπηρεσίες που δεν έχουν καταμετρηθεί	0	0,0	0	0,0	0

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Πίνακας 9: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας (2019) (εκατ. EUR)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών
1.	Γερμανία	5.167	19,0	12,6
2.	Η.Π.Α.	2.035	7,5	15,9
3.	Σλοβακία	1.669	6,1	-0,5
4.	Ηνωμένο Βασίλειο	1.586	5,8	4,9
5.	Ελβετία	1.248	4,6	7,7
6.	Ιρλανδία	1.176	4,3	23,2
7.	Ρως	1.103	4,1	3,9
8.	Ολλανδία	1.043	3,8	12,9
9.	Γαλλία	986	3,6	16,9
10.	Βέλγιο	984	3,6	15,7

Η Ελλάδα κατατάχθηκε ως η **34^η σημαντικότερη αγοράστρια υπηρεσιών** της Τσεχίας το **2019**.

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Πίνακας 10: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Τσεχίας και η θέση της Ελλάδας (2019) (εκατ. EUR)

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών	% στο σύνολο	Μεταβολή μεταξύ 2 τελευταίων ετών
1.	Γερμανία	5.867	25,4	17,0
2.	Σλοβακία	1.423	6,2	-2,5
3.	Ηνωμένο Βασίλειο	1.285	5,6	4,1
4.	Κίνα	1.206	5,2	2,3
5.	Η.Π.Α.	1.171	5,1	7,0
6.	Αυστρία	1.101	4,8	2,4
7.	Πολωνία	953	4,1	3,2
8.	Γαλλία	855	3,7	4,7
9.	Ολλανδία	795	3,4	4,9
10.	Ιρλανδία	733	3,2	18,7

Η Ελλάδα κατατάχθηκε ως η 23^η σημαντικότερη προμηθεύτρια υπηρεσιών της Τσεχίας το 2019.

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

1.1.4 Επενδύσεις

Η Τσεχία έχει διαχρονικά προσεγγίσει μεγάλο όγκο ξένων άμεσων επενδύσεων και υπήρξε μία από τις πιο επιτυχημένες οικονομίες μετάβασης στον τομέα αυτό. Η εισαγωγή επενδυτικών κινήτρων το 1998 προκάλεσε μια μαζική εισροή νέων άμεσων ξένων επενδύσεων αλλά και επεκτάσεων υφισταμένων μονάδων.

Παρά το γεγονός ότι αντιπροσωπεύουν μόνο το 13% περίπου των εμπορικών επιχειρήσεων, οι ξένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 80% των συνολικών εξαγωγών σε αξία. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις υποστηρίζουν πάνω από το ένα τέταρτο όλων των θέσεων εργασίας του ιδιωτικού τομέα και το 42% της προστιθέμενης αξίας του ιδιωτικού τομέα. Επίσης, οι εταιρείες υπό ξένο έλεγχο αναφέρουν κατά 40% υψηλότερη παραγωγικότητα από τις εγχώριες εταιρείες.

Πίνακας 11: Επενδύσεις από και προς την Τσεχία (δισ. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
ΞΑΕ (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	107,13	115,63	130,04	143,42	- ¹
Άμεσες επενδύσεις της χώρας στο εξωτερικό (συνολικά κεφάλαια – απόθεμα τέλος έτους αναφοράς)	17,07	18,43	26,98	35,8	- ¹

1: Τα σχετικά στοιχεία δεν είναι ακόμη διαθέσιμα

Πηγές: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

1.2 Οικονομικές προβλέψεις 2020

Σύμφωνα με έρευνα του τσεχικού Υπουργείου Οικονομικών, βάσει προβλέψεων δεκατριών δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών, το ΑΕΠ της Τσεχίας για το 2020 θα μειωθεί κατά 7,6%, και για το 2021 θα αυξηθεί κατά 5,8%. Το ΑΕΠ του 2022 και του 2023 θα αυξηθεί κατά περίπου 2,5%. Ο πληθωρισμός το 2020 θα ανέλθει σε 2,7%, το 2021 σε 1,6%, και τα επόμενα χρόνια σε περίπου 2%. Οι μισθοί θα αυξηθούν το 2020 κατά 1,6%, και το 2021 κατά 3,2%.

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, η κάμψη της οικονομίας της Τσεχίας για το 2020 θα είναι έντονη. Ο ΟΟΣΑ προβλέπει ότι το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Τσεχίας θα μειωθεί κατά 9,6% το 2020 και η χώρα θα ανακάμψει εν μέρει το 2021 όταν η οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 7,1%. Σε περίπτωση, πάντως, δεύτερου κύματος της πανδημίας το φθινόπωρο, το ΑΕΠ σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ θα μειωθεί κατά 13,2% το 2020 και θα αυξηθεί μόνο κατά 1,7% το 2021.

Παρά ταύτα, όπως προαναφέρθηκε είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν επακριβώς οι επιπτώσεις της πανδημίας καθώς μεγάλη σημασία θα έχει φυσικά και η εξέλιξη της απασχόλησης και της διακύμανσης των μισθών που θα επηρεάσουν τις εσωτερικές καταναλωτικές δαπάνες, όπως και οι εξελίξεις στις άλλες χώρες πελάτες της Τσεχίας, και ιδίως στη Γερμανία, που θα επηρεάσουν την εξωτερική ζήτηση.

Πέραν των επιπτώσεων της πανδημίας, οι Τσέχοι οικονομολόγοι αναμένουν και τις εξελίξεις της μετα-Brexit εποχής καθώς και των εμπορικών διαφορών ΗΠΑ - Κίνας και τον αντίκτυπο που αυτές θα έχουν στην τσεχική οικονομία.

1.3 Οικονομικές σχέσεις Τσεχίας

1.3.1 Τσεχία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Τσεχία είναι κράτος-μέλος της Ε.Ε. από το Μάιο του 2004. 21 Ευρωβουλευτές προέρχονται από την Τσεχία. Η Τσεχία ανέλαβε, τελευταία φορά, την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009 και αναμένεται να την αναλάβει και πάλι κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Η κα V. Γιουγονά, έχει οριστεί ως Αντιπρόεδρος της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019-2024) με χαρτοφυλάκιο "Αξίες και διαφάνεια".

Η Τσεχία δεν είναι μέλος της Ευρωζώνης και η κοινή γνώμη παρέμεινε αρνητική και το 2019 – όπως και οι μικρότεροι επιχειρηματίες – στην προοπτική εισδοχής της, ενώ οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις αλλά και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται σε μεγαλύτερο ποσοστό με το ενδοκοινοτικό / εξωτερικό εμπόριο είναι θετικές στην υιοθέτηση του Ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, η λήψη μιας τέτοιας απόφασης από την πολιτική ηγεσία φαίνεται να έχει μετατεθεί σε αργότερο χρόνο.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, οι χώρες της Ε.Ε. ήταν οι κυριότεροι εμπορικοί εταίροι της Τσεχίας για το 2019, προς τις οποίες κατευθύνθηκε το 83,6% των τσεχικών εξαγωγών (84,1% το 2018), και από τις οποίες προήλθε το 62,4% των τσεχικών εισαγωγών (64,4% το 2018).

Ειδικά δε όσον αφορά στην Ευρωζώνη, το 2019 ήταν αποδέκτης του 64,8% των τσεχικών εξαγωγών (65,5% το 2018) και προμήθευσε την Τσεχία με 47,4% των εισαγωγών της (48,9% το 2018).

Εμπόριο Τσεχίας με ΕΕ και Ευρωζώνη (χιλ. EUR) το 2019 σε απόλυτες τιμές και επί του συνόλου

	Εισαγωγές	% επί του συνόλου	Εξαγωγές	% επί του συνόλου
ΕΕ	99.894.979	62,4	148.944.898	83,6
Ευρωζώνη	75.885.254	47,4	115.433.192	64,8

Πηγή: Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο www.czso.cz

Το 2019 σε σύγκριση με το 2018, η αύξηση των τσεχικών εξαγωγών (3%) επιβραδύνθηκε σε σχέση με το προηγούμενο έτος (6,7%) ενώ οι εισαγωγές από τα κ.μ. ΕΕ μειώθηκαν κατά -1% (2018 αύξηση: 5,7%). Το εμπορικό ισοζύγιο της Τσεχίας με το σύνολο των χωρών της ΕΕ παρέμεινε σημαντικά πλεονασματικό με λόγο εξαγωγών προς εισαγωγές 1,5.

1.3.2 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Ομάδα Visegrad (V4)

Η Τσεχία ανήκει στην Ομάδα Visegrad (V4) μαζί με την Ουγγαρία, την Πολωνία και τη Σλοβακία. Σκοπός της Ομάδας είναι η συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, μεταξύ των οποίων η ενέργεια, η ασφάλεια, η ανάπτυξη των υποδομών κ.α.

Η Τσεχία είχε αναλάβει την Προεδρία της Ομάδας για την περίοδο Ιουλίου 2019 - Ιουνίου 2020.

1.3.3 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

Η Δημοκρατία της Τσεχίας συμμετέχει σε 64 διεθνείς οργανισμούς εκ των οποίων οι σημαντικότεροι, είναι οι εξής με ημερομηνία εισδοχής:

- Ηνωμένα Έθνη, 1993
- NATO, 1999
- Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου, WTO, 1993
- Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, BIS, 1993
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα για την Ανασυγκρότηση και την Ανάπτυξη, EBRD, 1993
- Ευρωπαϊκή Διάσκεψη Πολιτικής Αεροπορίας, ECAC, 1993
- Ευρωπαϊκός Οργανισμός Πυρηνικής Έρευνας, CERN, 1993
- Διεθνής Συνδιάσκεψη της Χάγης για το Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο, 1993
- Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, IAEA, 1993
- Διεθνής Τράπεζα Οικονομικής Συνεργασίας, IBEC, 1993
- Διεθνής Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, IBRD, 1993
- Διεθνής Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας, ICAO, 1993
- Διεθνής Οργανισμός Εγκληματολογικής Αστυνομίας, INTERPOL, 1993
- Διεθνές Γραφείο Εκθέσεων, BIE, 1993
- Διεθνής Τράπεζα Επενδύσεων, IIB, 1993
- Διεθνής Οργάνωση Εργασίας. ILO, 1993
- Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός, IMO, 1993
- Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, IMF, 1993
- Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, OECD, 1995
- Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη, OSCE, 1993
- Οργανισμός για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων, OPCW, 1997
- Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για τη Διατροφή και τη Γεωργία, FAO, 1993

Πλήρης κατάλογος των Διεθνών Οργανισμών στους οποίους ανήκει η Τσεχία μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα του Τσεχικού Υπουργείου Εξωτερικών http://www.mzv.cz/jnp/en/foreign_relations/international_organisations/index.html

Η Τσεχία έχει υπογράψει 557 διμερείς συμφωνίες και 444 πολυμερείς συμφωνίες, πλήρης κατάλογος των οποίων, μπορεί να αναζητηθεί στην ιστοσελίδα του τσεχικού Υπουργείου Εξωτερικών (τσεχική γλώσσα):

http://www.mzv.cz/public/43/88/6b/1429109_1370935_seznam_vyhlasenych_mezinarodnich_smluv.pdf

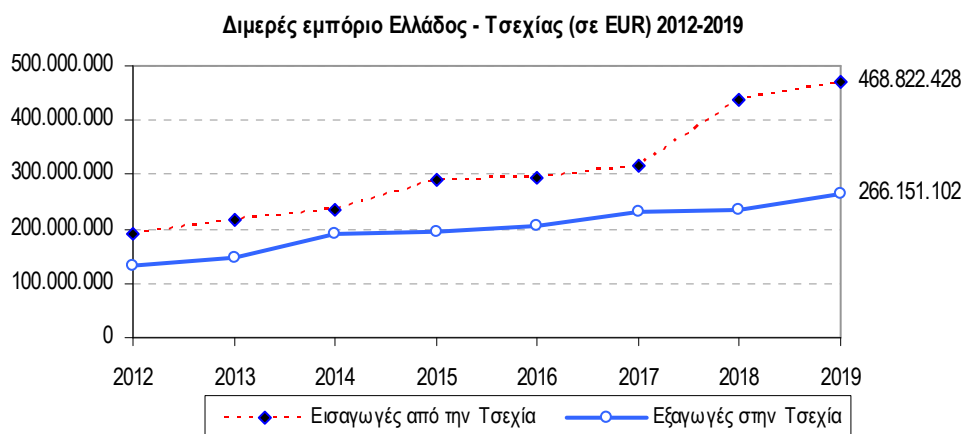
2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Τσεχίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Οι ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία σημείωσαν το 2019 τη μεγαλύτερη αύξησή τους κατά την πενταετία συνεχίζοντας την ανοδική πορεία της τελευταίας δεκαετίας.

Οι ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία αυξήθηκαν το 2019 κατά 13,2% σε σύγκριση με την αύξηση κατά 1,7% που επετεύχθη το 2018 (2017: 12,3%) και ανήλθαν σε 266 εκατ. EUR, την υψηλότερη επίδοση ιστορικά.

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Από την άλλη πλευρά, οι ελληνικές εισαγωγές από την Τσεχία όχι μόνο διατήρησαν τη σημαντική θέση που κατέλαβαν το 2018 με μια αύξηση της τάξης του 39%, ξεπερνώντας την ανώτερη επίδοσή τους από το 2007 (323 εκατ. EUR), αλλά αυξήθηκαν και περαιτέρω κατά 7,4% σε 469 εκατ. EUR.

Ο όγκος διμερών συναλλαγών σε αγαθά μεταξύ Ελλάδος και Τσεχίας έχει αυξηθεί κατά 51% την τελευταία πενταετία και κατά 9% από το 2018.

Η τάση κατά την τριετία 2014-2017 της σταδιακής μείωσης του εμπορικού ελλείμματος της Ελλάδος έναντι της Τσεχίας ανεστράφη λόγω της υψηλής αύξησης των ελληνικών εισαγωγών από την Τσεχία το 2018, με το έλλειμμα υπέρ της Τσεχίας να διατηρείται σχεδόν σταθερό για το 2019 σε -203 εκατ. EUR.

Πίνακας 12: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Τσεχίας (EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Εξαγωγές αγαθών (αξία)	195.568.592	205.786.113	231.153.104	235.119.662	266.151.102
Εισαγωγές αγαθών (αξία)	290.203.079	293.408.335	315.139.103	436.669.309	468.822.428
Εμπορικό ισοζύγιο (αξία)	-94.634.487	-87.622.222	-83.985.999	-201.549.647	-202.671.326

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Το 2019 – όπως και το 2018 και το 2017 – τα τεχνουργήματα αλουμινίου (ελάσματα, ταινίες, φύλλα και ράβδοι ήτοι Δ.Κ. 7606, 7607, 7604 κ.α.) κατέλαβαν την πρώτη θέση μεταξύ των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία, σημειώνοντας για τρίτη συνεχή χρονιά αύξηση (6,7%) (20% το 2018) σε περίπου 44 εκατ. EUR και καλύπτοντας το 17% των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία.

Οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων σημείωσαν το 2019 σημαντική ανάκαμψη ανακόπτοντας την καθοδική τάση των εξαγομένων από την Ελλάδα ποσοτήτων κατά την τριετία 2015-2018, αυξανόμενες κατά 38% σε περίπου 38 εκατ. EUR καλύπτοντας το 14% των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία.

Τη σημαντικότερη αύξηση στις ελληνικές εξαγωγές το 2019 σημείωσε η κατηγορία "Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα" η οποία αφορά κυρίως εξαγωγές σωλήνων και τμημάτων κατασκευών, με αύξηση κατά 1.470% από 1,5 εκατ. EUR σε 24 εκατ. EUR καλύπτοντας το 9% των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία.

Στην τέταρτη θέση βρέθηκε η Δ.Κ. των "Μηχανών και συσκευών" με μια αύξηση της τάξης του 7% και καλύπτοντας το 7% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών. Οι ελληνικές εξαγωγές στην εν λόγω δασμολογική κλάση αφορούσαν κυρίως σε διακόπτες/ασφάλειες (10 εκατ. EUR), συσσωρευτές (4,7 εκατ. EUR), κ.α.

Οι καρποί και τα φρούτα βρέθηκαν το 2019 στην πέμπτη θέση από την τρίτη θέση το 2018 σημειώνοντας σημαντική μείωση περίπου -39%, η οποία υπεραντιστάθμισε την αύξηση του 2018 κατά 31%. Πρώτα, μεταξύ των ελληνικών εξαγόμενων στην Τσεχία φρούτων είναι τα εσπεριδοειδή με εξαγωγές αξίας περίπου 5,6 εκατ. EUR και έπονται τα πυρηνόκαρπα (3,7 εκατ. EUR), οι φράουλες, τα πεπόνια, τα σταφύλια κ.α.

Σημαντική αύξηση σημείωσαν επίσης οι εξαγωγές καπνών (118%) σε 13 εκατ. EUR.

Αν και δεν υπάρχει μια διψήφια δασμολογική κλάση η οποία υπερτερεί σαφώς των υπολοίπων στις ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία, είναι πρόδηλο ότι οι μεγαλύτερες ποσότητες ελληνικών εξαγωγών ως επί το πλείστον επικεντρώνονται στα συνήθη ελληνικά εξαγωγίμα προϊόντα ήτοι αλουμίνιο, φάρμακα, φρούτα κτλ. Ευχάριστη έκπληξη αποτελεί η παρουσία των τεχνουργημάτων από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα.

Από τον παρακάτω πίνακα, πάντως, καθίσταται σαφές ότι η βελτίωση της θέσης των ελληνικών προϊόντων στην Τσεχία απαιτεί, πέραν της αύξησης στις απόλυτες ποσότητες των ελληνικών εξαγωγών προς την τσεχική αγορά, και τη διεύρυνση του φάσματος των εξαγομένων προϊόντων στη χώρα. Χαρακτηριστικό αυτού είναι ότι οι πρώτες είκοσι διψήφιες δασμολογικές κλάσεις καλύπτουν το 91% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών.

Για πλήρη ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών προς και από την Τσεχία σε τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις βλ. συνημμένο Στατιστικό Παράρτημα.

Πίνακας 13: Ελληνικές εξαγωγές στην Τσεχία – μεγάλες κατηγορίες (EUR)

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	2018		2019		Μεταβολή στην αξία
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
76 Αργίλιο και τεχνουργήματα	41.101.521	17,5	43.866.277	16,5	6,7
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	27.661.909	11,8	38.199.135	14,4	38,1
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	1.537.329	0,7	24.129.905	9,1	1.469,6
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου	18.049.640	7,7	19.349.490	7,3	7,2
08 Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες	27.086.551	11,5	16.441.185	6,2	-39,3
24 Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	6.084.832	2,6	13.241.184	5,0	117,6
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λαδιά και προϊόντα απόσταξης αυτών	15.199.232	6,5	13.133.207	4,9	-13,6
74 Χαλκός και τεχνουργήματα	10.538.556	4,5	11.627.442	4,4	10,3
20 Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών	8.790.631	3,7	9.505.947	3,6	8,1
33 Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. Προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού	7.330.566	3,1	8.281.433	3,1	13,0

39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	8.493.030	3,6	8.256.640	3,1	-2,8
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	8.203.768	3,5	7.182.312	2,7	-12,5
07 Λαχανικά, φυτά, ρίζες και κόνδυλοι, βρώσιμα	6.144.254	2,6	6.156.265	2,3	0,2
22 Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	4.792.793	2,0	5.283.325	2,0	10,2
15 Λίπη και λάδια ζωικά και προϊόντα της διάσπασης αυτών	4.065.425	1,7	3.368.789	1,3	-17,1
61 Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος	3.813.399	1,6	3.307.910	1,2	-13,3
48 Χαρτί και χαρτόνια	3.406.990	1,4	2.907.234	1,1	-14,7
32 Δεψικά και βαφικά εκχυλίσματα. Τανίνες και τα παράγωγα τους. Χρωστικά και άλλες χρωστικές ύλες	2.823.234	1,2	2.862.515	1,1	1,4
52 Βαμβάκι	2.796.089	1,2	2.228.956	0,8	-20,3
04 Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας. Αυγά πτηνών. Μέλι φυσικό.	1.370.477	0,6	1.859.207	0,7	35,7
ΛΟΙΠΑ	25.829.436	11,0	24.962.744	9,4	-3,4
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΣΤΗΝ ΤΣΕΧΙΑ	235.119.662	100,0	266.151.102	100,0	13,2

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι ελληνικές εισαγωγές από την Τσεχία όχι μόνο διατήρησαν τη σημαντική θέση που κατέλαβαν το 2018 όταν αυξήθηκαν κατά 39% ξεπερνώντας την ανώτερη επίδοσή τους από το 2007 (323 εκατ. EUR), αλλά αυξήθηκαν περαιτέρω, το 2019, κατά 7,4% σε 469 εκατ. EUR.

Την πρώτη θέση συνεχίζει να καταλαμβάνει σταθερά η κατηγορία των αυτοκινήτων, ελκυστήρων και άλλων οχημάτων (αύξηση 2,3% / 19% επί του συνόλου) με τα αυτοκίνητα να είναι ο απόλυτος κυρίαρχος και στις τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις, ήτοι ΔΣ 8703 με 85 εκατ. EUR.

Στη δεύτερη θέση ακολουθεί η ΔΚ "Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά" (αύξηση 43,6% / 12% επί του συνόλου) στην οποία περιλαμβάνονται πολλές επί μέρους κατηγορίες όπως συσκευές ενσύρματης επικοινωνίας (52 εκατ. EUR), συχνοδιαμορφωμένες φέρουσες ήχου (6 εκατ. EUR), συσσωρευτές (4 εκατ. EUR), κ.α.

Έπεται η ΔΚ 84 "Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές" (μείωση -4,1% / 12,5% επί του συνόλου) η οποία αφορά κυρίως μηχανές επεξεργασίας δεδομένων (31 εκατ. EUR), ψυγεία (6 εκατ. EUR), εξαρτήματα μηχανών (3 εκατ. EUR) κ.α.

Στην τέταρτη θέση βρίσκονται τα αιθέρια έλαια / καλλυντικά (αύξηση 27,8% / 6% επί του συνόλου) με κυρίως προϊόντα ομορφιάς (24 εκατ. EUR), αρώματα (6 εκατ. EUR) και παρασκευάσματα για το ξύρισμα (4 εκατ. EUR).

Για πλήρη ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών και εισαγωγών προς και από την Τσεχία σε τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις βλ. συνημμένο Στατιστικό Παράρτημα.

Πίνακας 14: Ελληνικές εισαγωγές από την Τσεχία – μεγάλες κατηγορίες (EUR)

	2018	2019	Μεταβολή στην αξία
--	------	------	--------------------

2ψήφιο κεφάλαιο συνδυασμένης ονοματολογίας	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
87 Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χειρσαίες μεταφορές	86.752.139	19,9	88.720.178	18,5	2,3
85 Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής η αναπαραγωγής του ήχου	56.517.032	12,9	81.150.049	12,1	43,6
84 Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές	58.409.965	13,4	55.997.806	12,5	-4,1
33 Αιθέρια έλαια και ρητινοειδή. προϊόντα αρωματοποίησης ή καλλωπισμού	28.294.088	6,5	36.156.232	6,0	27,8
34 Σαπούνια, οργανικές ουσίες επιφανειακής δράσης, παρασκευάσματα για πλύσιμο (αλισίβες)	14.435.033	3,3	19.697.686	3,1	36,5
24 Καπνά και βιομηχανοποιημένα υποκατάστατα καπνού	24.815.444	5,7	19.575.737	5,3	-21,1
39 Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα	16.031.718	3,7	18.197.787	3,4	13,5
03 Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια	16.407.127	3,8	16.373.797	3,5	-0,2
95 Παιχνίδια για παιδιά και ενήλικες	28.321.561	6,5	12.138.806	6,0	-57,1
90 Όργανα και συσκευές οπτικής, φωτογραφίας ή κινηματογραφίας	8.698.574	2,0	11.526.151	1,9	32,5
38 Διάφορα προϊόντα των χημικών βιομηχανιών	6.073.355	1,4	10.413.264	1,3	71,5
48 Χαρτί και χαρτόνια	4.547.557	1,0	7.012.650	1,0	54,2
30 Φαρμακευτικά προϊόντα	3.757.848	0,9	6.183.271	0,8	64,5
62 Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος	5.879.972	1,3	6.006.598	1,3	2,2
73 Τεχνουργήματα από χυτοσίδηρο, σίδηρο ή χάλυβα	5.097.528	1,2	5.888.477	1,1	15,5
27 Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λαδιά και προϊόντα απόσταξης αυτών	9.735.734	2,2	5.560.754	2,1	-42,9
70 Γυαλί και τεχνουργήματα	6.356.590	1,5	5.410.400	1,4	-14,9
44 Ξυλεία, ξυλοκάρβουνα και τεχνουργήματα	4.384.288	1,0	4.777.693	0,9	9,0
40 Καουτσούκ και τεχνουργήματα	2.899.268	0,7	4.412.993	0,6	52,2
64 Υποδήματα και ανάλογα είδη	3.485.843	0,8	4.265.599	0,7	22,4
ΛΟΙΠΑ	45.768.645	10,5	49.356.500	10,5	7,8
ΣΥΝΟΛΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΣΕΧΙΑ	436.669.309	100,0	468.822.428	100,0	7,4

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 15: Ισοζύγιο υπηρεσιών (εκατ. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Εισπράξεις	168,5	148,9	167,5	194,7	195,5
Πληρωμές	68,4	64,4	66,0	109,1	82,1
Ισοζύγιο υπηρεσιών	100,1	84,5	101,5	85,6	113,4

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Πίνακας 16: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Τσεχία (εκατ. EUR)

Υπηρεσίες	2018		2019		Μεταβολή στην αξία (%)
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	0,0	0,0	0,0	0,0	52,7
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	0,1	0,1	0,5	0,2	228,2
Μεταφορές	19,1	9,8	20,8	10,6	8,9
Ταξίδια	125,3	64,4	130,5	66,8	4,1
Κατασκευές	0,1	0,0	0,0	0,0	-61,5
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	0,4	0,2	0,5	0,2	7,6
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	0,0	0,0	0,2	0,1	342,3
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α.	0,1	0,1	0,2	0,1	16,0
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	14,6	7,5	5,0	2,5	-65,9
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	34,6	17,8	37,8	19,3	9,1
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	0,2	0,1	0,1	0,1	-51,5
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Υπηρεσίες που δεν έχουν καταμετρηθεί	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

Όπως φαίνεται παραπάνω, οι σημαντικότερες εισπράξεις της Ελλάδος σε υπηρεσίες από την Τσεχία προέρχονται από τα ταξίδια. Όλα τα μείζονα πρακτορεία ταξιδίων προσφέρουν πολλαπλά πακέτα διακοπών στην Ελλάδα. Η Ελλάδα συνεπώς παρέμεινε δημοφιλής τουριστικός προορισμός για την Τσεχία και κατά το 2019, με αφίξεις περίπου 402.000 Τσέχων τουριστών, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, αριθμός αυξημένος κατά 9,2% από το 2018. Αυτό σημαίνει ότι σχεδόν 4% του πληθυσμού της Τσεχίας επισκέφτηκε την Ελλάδα κατά το 2019.

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πληροφορίες, η Ελλάδα έχασε την πρώτη θέση ως τουριστικός προορισμός των Τσέχων όσον αφορά στις κρατήσεις "first minute" των τουριστικών γραφείων το 2019, αλλά η ζήτηση για τους ελληνικούς προορισμούς αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του έτους με αποτέλεσμα να καταταχθεί με διαφορά πρώτη στις κρατήσεις "last minute". Η μεγαλύτερη τουριστική ροή φαίνεται ότι επικεντρώνεται στα νησιά όπως η Ρόδος, η Κρήτη και η Κως.

Η Ελλάδα κατά το 2019 εξυπηρετείτο με απευθείας σύνδεση Πράγας-Αθήνας της Aegean, όσο και με πληθώρα πτήσεων charter προς συγκεκριμένες τουριστικές τοποθεσίες ιδιαίτερα της νησιωτικής χώρας, κατά τους θερινούς μήνες.

Σκόπιμο είναι να επισημανθεί ότι, μετά τη λήξη της πανδημίας, υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω αύξησης του τουριστικού ρεύματος από την Τσεχία προς την Ελλάδα.

Αυτό μπορεί να καταστεί δυνατόν, πρώτον, με την προώθηση ενός ευρύτερου φάσματος προορισμών καλοκαιρινών διακοπών στη χώρα μας, καθώς ο Τσέχος τουρίστας είναι εξοικειωμένος μόνο με τις συνήθειες γνωστές επιλογές, και, δεύτερον, με την κατάλληλη προώθηση εναλλακτικών προορισμών και ειδών τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός, με έμφαση σε τουριστικά προγράμματα που προβάλλουν π.χ. την οινική ελληνική κληρονομιά, ο χειμερινός τουρισμός, στα χιονοδρομικά κέντρα της Ελλάδος, ο συνεδριακός τουρισμός κ.ο.κ.

Σημειώνουμε ότι η Τσεχία ανήκει στην αρμοδιότητα του Γραφείου ΕΟΤ Πολωνίας (Greek National Tourism Organization, Mokotowska 46A/10, 00-543 Warsaw, www.visitgreece.gr , Τηλ: +48 222535011), Διευθύντρια: κα Νικολέτα Νικολοπούλου.

Πίνακας 17: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από την Τσεχία

	2015	2016	2017	2018	2019
Αφίξεις από τη Τσεχία στην Ελλάδα (χιλιάδες)	437	280	339	368	402
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων (%)	1,7	1,0	1,1	1,1	1,2
Μεταβολή (%)	25,6	-35,8	21,1	8,4	9,2

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Πίνακας 18: Πληρωμές της Ελλάδας στην Τσεχία (εκατ. EUR)

	2018		2019		Μεταβολή στην αξία (%)
	Αξία	% στο σύνολο	Αξία	% στο σύνολο	
Υπηρεσίες					
Υπηρεσίες μεταποίησης αγαθών τα οποία ανήκουν σε άλλους	24,1	22,1	0,2	0,2	-99,4
Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής που δεν περιλαμβάνονται αλλού	0,5	0,4	0,6	0,8	33,7
Μεταφορές	24,1	22,1	19,4	23,6	-19,8
Ταξίδια	40,6	37,3	45,6	55,6	12,3
Κατασκευές	0,0	0,0	0,0	0,0	-90,2
Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές υπηρεσίες	0,6	0,6	0,7	0,9	8,5
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	0,2	0,2	0,2	0,3	0,6
Χρεώσεις για τη χρήση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας π.δ.π.α.	0,5	0,5	0,5	0,6	0,9
Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, πληροφορικής και πληροφόρησης	9,5	8,7	6,4	7,8	-32,2
Λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες	8,8	8,1	8,3	10,1	-5,5
Προσωπικές, πολιτιστικές και ψυχαγωγικές υπηρεσίες	0,0	0,0	0,1	0,2	199,0
Αγαθά και υπηρεσίες της γενικής κυβέρνησης π.δ.π.α	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Υπηρεσίες που δεν έχουν κατανεμηθεί	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στην Τσεχία

Στην Τσεχία, η ελληνική επενδυτική δραστηριότητα είναι μάλλον περιορισμένη. Εκ των εμφανών εδώ παρουσιών είναι η Coca-Cola Hellenic Bottling Company, ο όμιλος υπηρεσιών υγείας Akeso με νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, οι ελληνικής συνιδιοκτησίας βιομηχανίες Glebus Alloys και RGP, ο εκπαιδευτικός οργανισμός University of New York, η εταιρεία τροφίμων Chirita, ο όμιλος Printec (προμηθευτές λύσεων αυτοματισμού συναλλαγών), ο όμιλος Σαράντη (παραγωγή και εμπορία καταναλωτικών προϊόντων), η εταιρεία Electro Trade (του ομίλου Βασιληάς στον κλάδο των ηλεκτρικών μικροσυσκευών και των προϊόντων προσωπικής φροντίδας), ενώ παρόντα είναι και τα ελληνικά brands Attrattivo και Crocodilino. Σε γενικές γραμμές, πάντως, η ελληνική παρουσία στην Τσεχία αφορά, στην πλειονότητά της, σε εμπορικές εταιρείες, αντιπροσωπείες και τουριστικά γραφεία.

Σημειώνεται, επ' αυτού, ότι πολλές από τις επενδύσεις ελληνικών συμφερόντων δεν έγιναν απευθείας από επιχειρήσεις ή επιχειρηματίες με έδρα στην Ελλάδα, συνεπώς δεν καταχωρούνται επισήμως ως ελληνικές άμεσες επενδύσεις στην Τσεχία.

Πίνακας 19: Επενδύσεις της Ελλάδας στην Τσεχία (εκατ. EUR)

Ροές	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	Επανεπένδυση κερδών	Άλλο κεφάλαιο	Σύνολο
2015	0,8	-2	2,3	2,5
2016	0,0	-2	-3,6	-4,0
2017	-4,5	0,0	-4,9	-9,3
2018	-0,9	0,0	4,7	3,8
2019	-1	-1	-1	-1
Αποθέματα	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	Επανεπένδυση κερδών	Άλλο κεφάλαιο	Σύνολο
2015	8,0	-2	1,2	1,2
2016	8,0	-2	-2,3	-2,7
2017	3,8	0,0	-7,3	-3,5
2018	2,9	0,0	-2,6	0,3
2019	-1	-1	-1	-1

1: Τα στοιχεία για αυτό το έτος δεν είναι ακόμη διαθέσιμα

2: Τα σχετικά στοιχεία δεν αναφέρονται

Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

2.2.2 Επενδύσεις της Τσεχίας στην Ελλάδα

Περιορισμένη παραμένει η τσεχική επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα με μοναδική, σημαντική όμως, εξαίρεση την εξαγορά μεριδίου του ΟΠΑΠ το 2013 από την τσεχικών συμφερόντων επενδυτική εταιρεία EMMA Capital, μέσω της θυγατρικής της EMMA Delta. Ο έλεγχος της επένδυσης έχει ήδη περάσει στον Όμιλο Sazka, ο οποίος επεκτείνει το μερίδιο του στον Οργανισμό.

Πίνακας 20: Επενδύσεις της Τσεχίας στην Ελλάδα

Ροές	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	Επανεπένδυση κερδών	Άλλο κεφάλαιο	Σύνολο
2015	21,1	0,0	0,0	21,1
2016	0,2	0,0	0,0	0,2
2017	-834,9	-0,1	2,4	-832,6
2018	0,3	0,0	0,1	0,4
2019	-2	-2	-2	-2

Αποθέματα	Εγγεγραμμένο κεφάλαιο	Επανεπένδυση κερδών	Άλλο κεφάλαιο	Σύνολο
2015	836,1	0,0	0,0	836,1
2016	836,3	0,0	0,0	836,3
2017	1,4	-0,6	2,4	3,2
2018	1,7	-0,6	2,5	3,7
2019	,2	,2	,2	,2

2: Τα στοιχεία για αυτό το έτος δεν είναι ακόμη διαθέσιμα
Πηγή: Τσεχική Κεντρική Τράπεζα www.cnb.cz

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας - Τσεχίας

Πέραν των ρυθμίσεων με βάση το κοινοτικό κεκτημένο στο πλαίσιο της Ε.Ε., οι κατωτέρω συμφωνίες οικονομικού περιεχομένου έχουν υπογραφεί μεταξύ Τσεχίας και Ελλάδας:

- ο Συμφωνία για την Προώθηση και την Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων,
- ο Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας,
- ο Συμφωνία για την Συνεργασία και την Αμοιβαία Συνδρομή στον Τελωνειακό Τομέα,
- ο Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών,
- ο Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας,
- ο Μνημόνιο Τουριστικής Συνεργασίας Ελλάδος – Τσεχοσλοβακίας,
- ο Συμφωνία Επιστημονικής και Τεχνικής Συνεργασίας Ελλάδος – Τσεχοσλοβακίας,
- ο Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής και Τεχνολογικής Συνεργασίας,
- ο Σύμβαση για την Οικονομική, Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία στην Γεωργία,
- ο Μνημόνιο Ελληνο-Τσεχικής Συνεργασίας για την Οικονομική Ανασυγκρότηση και Ανάπτυξη της Περιοχής της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Η συμμετοχή αμφοτέρων των χωρών σε πολυμερείς οργανισμούς παγκόσμιου χαρακτήρα, με σημαντικότερο όλων τον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (W.T.O./ Π.Ο.Ε.) ολοκληρώνει το θεσμικό πλαίσιο.

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2019

Το Γραφείο ΟΕΥ Πράγας διοργάνωσε, στις 20.6, οίνογευσία και γευσίγνωσία ελαιολάδου σε συνεργασία με εδώ εισαγωγέα ελληνικών προϊόντων. Επίσης, διοργάνωσε εκδήλωση με Έλληνες επιχειρηματίες, επιχειρηματικά στελέχη και την ελληνική ομογένεια στο Μπρνο, και υποστήριξε εκδήλωση εταιρείας "Οικονομοτεχνική" για την προώθηση ελληνικών νωπών φρούτων και λαχανικών.

Ο υπογράφων προέβη επίσης σε έξι συμβουλευτικές συναντήσεις με Έλληνες και Τσέχους επιχειρηματίες για επιχειρηματική συνεργασία και προώθηση των ελληνικών εξαγωγών, συμμετέσχε σε 11 επιχειρηματικά συνέδρια, σεμινάρια και κλαδικές εκθέσεις καθώς και σε τέσσερις εκδηλώσεις ελληνικών επιχειρήσεων ή τσεχικών επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ελληνικές. Συναντήθηκε με Τμηματάρχη για θέματα Ελλάδος του Υπουργείου Βιομηχανίας και Εμπορίου με σκοπό την προώθηση διμερούς εμπορίου, και τον Υπεύθυνο Επιστημονικής Διπλωματίας του τσεχικού Υπουργείου Εξωτερικών για διερεύνηση δυνατοτήτων διμερούς συνεργασίας.

Τέλος σημειώνεται ότι, σε συντονισμό με ενέργειες του ΥΠΑΑΤ, μετά από ενέργειες και του Γραφείου ΟΕΥ Πράγας, από 1.1.2020, τέθηκε σε ισχύ στην Τσεχία το Διάταγμα υπ' αρ. 274/2019 το οποίο τροποποιεί το "Διάταγμα υπ' αρ. 397/2016 για τις προδιαγραφές για

το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα παγωτά και τα βρώσιμα λίπη και έλαια" και δια του οποίου απαλείφονται οι αναφορές σε "ελληνικό γιαούρτι" και "γιαούρτι ελληνικού τύπου".

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Λαμβανομένων υπ' όψιν των γενικότερων στατιστικών στοιχείων διμερούς εμπορίου Ελλάδος-Τσεχίας της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής και του Τσεχικού Στατιστικού Γραφείου καθώς και στοιχείων του εξωτερικού εμπορίου της Τσεχίας και εξέτασης της τσεχικής οικονομίας, σημειώνουμε τα εξής:

Συγκρίνοντας τις 50 πρώτες τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις ΣΝ εισαγωγών της Τσεχίας (από όλες τις χώρες) με τις 50 πρώτες τετραψήφιες δασμολογικές κλάσεις ΣΝ εξαγωγών της Ελλάδος στην Τσεχία, διαπιστώνεται ότι, για το 2019, μόνο εννιά κατηγορίες (9 κατηγορίες το 2018, 12 κατηγορίες το 2017) βρίσκονται και στους δύο καταλόγους.

Επίσης, παρατηρώντας το εξωτερικό εμπόριο της Τσεχίας για το 2019, βλέπουμε ότι 24 από τις 50 πρώτες κατηγορίες εισαγωγών 4ψήφιου κωδικού Συνδυασμένης Ονοματολογίας της Τσεχίας ανήκουν στο "Κεφάλαιο 84 - Πυρηνικοί αντιδραστήρες, Λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών." και στο "Κεφάλαιο 85 - Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής η αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής η αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών". Εξ αυτών, ευλόγως συμπεραίνεται ότι η Τσεχία, ούσα μια χώρα με σημαντική βιομηχανική παραγωγή, δίνει μεγάλη έμφαση στις εισαγωγές προϊόντων τα οποία είτε θα αποτελέσουν τμήματα, είτε θα συμβάλλουν στην παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων. Στην αντιπαράθεση, όμως, των μειζόνων εισαγωγών της Τσεχίας (50 πρώτες κατηγορίες, 4ψήφιοι κωδικοί ΣΝ) με τις μείζονες ελληνικές εξαγωγές (50 πρώτες κατηγορίες, 4ψήφιοι κωδικοί ΣΝ) διαπιστώνουμε ότι στους δύο καταλόγους υπάρχουν μόνο τέσσερις κοινές δασμολογικές κλάσεις που ανήκουν στα Κεφάλαια 84 και 85.

Πέραν των ανωτέρω, με βάση, κυρίως, τη μέχρι σήμερα εικόνα και προσφορά των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία αλλά και την ευρύτερη δυνητική ζήτηση ελληνικών προϊόντων στην τσεχική αγορά, θεωρούμε ότι οι κατηγορίες προϊόντων οι οποίες έχουν προοπτικές διεύρυνσης της παρουσίας τους είναι οι εξής:

Πίνακας 21: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι ενδιαφέροντος	Ανάλυση – Αποιολόγηση
	Τρόφιμα (παραδοσιακά και delicatessen)	Η παρουσία των παραδοσιακών ελληνικών τροφίμων στην Τσεχία είναι αρκετά περιορισμένη και απέχει από την επίτευξη της πλήρους δυναμικής της και τα νέα ελληνικά delicatessen προϊόντα είναι ως επί το πλείστον άγνωστα. Συγκριτικά, τα τυπικά ιταλικά, γαλλικά αλλά και ισπανικά τρόφιμα, delicatessen ή μη, έχουν μια ευμεγέθη παρουσία στην αγορά, συντέπεια, εν μέρει, της λειτουργίας πλειάδας σχετικών εστιατορίων.
	Νωπά φρούτα – λαχανικά	Τα ελληνικά φρούτα βρίσκονται ήδη στην τσεχική αγορά και ορισμένα εξ αυτών κατέχουν υψηλές θέσεις μεταξύ των ελληνικών εξαγωγών στην Τσεχία. Οι ελληνικές εξαγόμενες ποσότητες όμως συνεχίζουν να έχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης. Σε κάθε περίπτωση και δεδομένης της σημασίας που δίνεται από τους Έλληνες παραγωγούς νωπών στις εξαγωγές, δεν έχει

		εκδηλωθεί, με περιστασιακές εξαιρέσεις μέχρι στιγμής, ανάλογο συντεταγμένο ενδιαφέρον για την αγορά της Τσεχίας ούτε έχουν γίνει σημαντικές προσπάθειες προώθησης των ελληνικών νωπών στη χώρα.
	Καλλυντικά	Η ζήτηση καλλυντικών και παρόμοιων προϊόντων στην Τσεχία αυξάνεται – με χαμηλότερους ρυθμούς από τις κοινωνίες της δυτικής Ευρώπης μεν, όλο και περισσότερο δε. Καθώς η ελληνική φύση αλλά και τα μεγάλα ελληνικά brands στο χώρο είναι γνωστά στην Τσεχία, θεωρούμε ότι τα ελληνικά καλλυντικά (βιολογικά και άλλα), πάντα με την κατάλληλη συσκευασία και προώθηση, θα είχαν σημαντικές προοπτικές στην εδώ αγορά.
	Δομικά υλικά	Η οικοδομική δραστηριότητα αναπτύσσεται γοργά. Τα ελληνικά δομικά υλικά, με έμφαση σε εκείνα τα οποία ενσωματώνουν προηγμένη τεχνολογία, θα μπορούσαν, υπό προϋποθέσεις ποιότητας και ανταγωνιστικότητας, να διεκδικήσουν μια αυξημένη παρουσία στην Τσεχία.

Άλλα αγαθά με προοπτικές στην Τσεχία περιλαμβάνουν :

Γαλακτοκομικά προϊόντα

Δεδομένης της σταθερά αυξανόμενης ζήτησης για στραγγιστά γιαούρτια στην τσεχική αγορά, θεωρούμε τη συγκεκριμένη συγκυρία ευνοϊκή, από πλευράς μάρκετινγκ, και υπό την προϋπόθεση ανταγωνιστικής προσφοράς, για τη διευρυμένη είσοδο των ελληνικών γιαουρτιών στην αγορά και μαζί με αυτά και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων, τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν την πλατφόρμα της ελληνικής προέλευσης και να διατεθούν ταυτόχρονα.

Οίνους και αποστάγματα

Η οινική αγορά στην Τσεχία είναι αρκούντως αναπτυσσόμενη, αν και ανταγωνιστική. Συνεπώς, θεωρούμε ότι ο ελληνικός οίνος θα μπορούσε να διεκδικήσει μια μεγαλύτερη από την αμελητέα τρέχουσα παρουσία του στη χώρα. Επίσης, θεωρούμε ότι τα ελληνικά αποστάγματα θα είχαν, λόγω της ιδιαιτερότητας τους, σημαντική δυνατότητα διεξόδου στην αγορά.

Βιομηχανικά προϊόντα / εξαρτήματα

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η Τσεχία ούσα μια βιομηχανική χώρα, έχει προσανατολίσει τις εισαγωγές της στην ενίσχυση του ρόλου της αυτού. Π.χ. δεδομένης της πρωταρχικής θέσης που έχει η αυτοκινητοβιομηχανία στην τσεχική οικονομία, η πρώτη κατηγορία τετραψήφιου κωδικού στις εισαγωγές της είναι τα μέρη και εξαρτήματα αυτοκινήτων με σχεδόν διπλή αξία από τη δεύτερη κατηγορία.

Συνιστάται, συνεπώς, η διερεύνηση των ευκαιριών που μπορεί να προσφέρει η βιομηχανική πλευρά της οικονομίας της Τσεχίας.

Niche προϊόντα υψηλής τεχνολογίας

Τα τελευταία χρόνια έχει επανειλημμένως εκφρασθεί η τσεχική βούληση για την κατά το δυνατόν ψηφιοποίηση της βιομηχανικής παραγωγής της χώρας στα επόμενα χρόνια ακολουθώντας το γερμανικής εμπνεύσεως πρότυπο της "Βιομηχανίας 4.0" ενώ και η Κυβέρνηση υιοθέτησε Στρατηγική Καινοτομίας για τις επόμενες δεκαετίες. Θεωρούμε ότι ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην υψηλή τεχνολογία θα πρέπει να παρακολουθούν τις εξελίξεις και τυχόν σχετικές ευκαιρίες που μπορεί να παρουσιαστούν στην Τσεχία.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Η Τσεχία είναι, ως επί το πλείστον, χώρα υποδοχής ξένων επενδύσεων, ενώ η περιορισμένη εκροή τσεχικών επενδύσεων αφορά κυρίως σε συγκεκριμένες χώρες (Ολλανδία, Λουξεμβούργο και Κύπρος καλύπτουν το 60% των εν τσεχικών ΞΑΕ) και συγκεκριμένους τομείς / ενδιαφέροντα τσεχικών ομίλων (χρηματοοικονομικές υπηρεσίες).

Η προσέλκυση τσεχικών επενδύσεων στην Ελλάδα θα μπορούσε να αφορά σε επενδύσεις στις οποίες θα έχει διαγνωστεί συγκεκριμένο τσεχικό ενδιαφέρον (βλ. ΟΠΑΠ, ενδιαφέρον CEZ για τους λιγνίτες της ΔΕΗ), ενώ ενδιαφέρον θα μπορούσε να υπάρξει για τους τομείς των υπηρεσιών και δη του τουρισμού και την αγορά ακινήτων.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Στην Τσεχία, η οποία, επιχειρηματικά, λειτουργεί με κεντροευρωπαϊκά πρότυπα, σημασία έχει η σωστή, δομημένη και αποτελεσματική επιχειρηματική προσέγγιση, με τις μακρόθεν, περιστασιακές επαφές να έχουν περιορισμένα αποτελέσματα.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται για την αγορά της Τσεχίας θα πρέπει να τηρήσουν μια συνεπή στάση επαφών και επιχειρηματικών σχέσεων με την εδώ αγορά, οι οποίες θα γίνονται παραγωγικότερες με την πάροδο του χρόνου.

Παρά τις επανειλημμένες παροτρύνσεις του Γραφείου μας στους επιχειρηματίες που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για την αγορά της Τσεχίας, ελάχιστοι παραμένουν εκείνοι οι οποίοι έχουν προβεί σε μια προσωπική παρουσία στην Τσεχία, είτε μέσω επισκέψεων, είτε μέσω συμμετοχών σε κλαδικές εκθέσεις στην Τσεχία.

Κατ' αρχάς, συνεπώς, θα πρέπει να διευρυνθεί η επαφή των Τσέχων εισαγωγέων, χονδρεμπόρων και καταναλωτών με τα ελληνικά προϊόντα και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους. Σκόπιμη, λοιπόν, θα ήταν η διοργάνωση, από ελληνικής πλευράς, μέσω κλαδικών φορέων, ενώσεων ή άλλων επιχειρηματικών συσσωματώσεων, προωθητικών ενεργειών για επιμέρους ελληνικά προϊόντα, οι οποίες θα μπορούν να απευθύνονται είτε σε επαγγελματικό είτε στο γενικό καταναλωτικό κοινό.

Επίσης, επιβεβλημένη είναι η αύξηση της παρουσίας των ενδιαφερόμενων Ελλήνων επιχειρηματιών στις κλαδικές διεθνείς εκθέσεις στην Τσεχία, ως επισκέπτες αλλά και ως εκθέτες, είτε υπό την ομπρέλα μιας οργανωμένης εκθεσιακής παρουσίας, είτε μεμονωμένα. Η εν λόγω παρουσία τους, με τη μια ή την άλλη ιδιότητα, θα τους δώσει την ευκαιρία επιχειρηματικών επαφών στον κλάδο τους και εικόνα για τις προοπτικές του προϊόντος τους στη χώρα, όπως, επίσης, και για τον ανταγωνισμό που τυχόν θα αντιμετωπίσουν.

Τα σημαντικότερα εκθεσιακά κέντρα στην Τσεχία βρίσκονται στο Μπρνο και την Πράγα. Πλήρης κατάλογος των διεξαγόμενων ετησίων σε αυτά εκθέσεων μπορεί να αναζητηθεί στις ιστοσελίδες τους <https://www.bvv.cz/en/> και <http://pvaexpo.cz/>.

Στο ίδιο πλαίσιο, αλλά με σαφώς συμπαγέστερα αποτελέσματα – πάντα όμως υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις – εμπίπτει και η διοργάνωση επιχειρηματικών αποστολών. Οι επιχειρηματικές αποστολές δημιουργούν άμεσες σχέσεις οι οποίες μπορεί να εξελιχθούν και να λειτουργήσουν αποτελεσματικά και να φέρουν αποτελέσματα πολύ γρήγορα. Πρέπει όμως να καταστεί σαφές ότι, καθώς ο παράγοντας της επιτυχίας μιας επιχειρηματικής αποστολής είναι η προσέλκυση τοπικών επιχειρηματιών, οι αποστολές θα πρέπει να διοργανώνονται με τρόπο ο οποίος θα τις καθιστά ελκυστικές σε αυτούς. Συνεπώς, οι εν λόγω επιχειρηματικές αποστολές θα πρέπει να είναι ολιγοκλαδικές (με κατά μέγιστο τρεις

κλάδους) ώστε να δημιουργείται στους επιχειρηματίες της χώρας υποδοχής το κίνητρο της βέλτιστης αξιοποίησης του χρόνου τους, με πολλαπλές επαφές την ίδια ημέρα, και φυσικά θα πρέπει να διοργανώνονται με ικανό περιθώριο χρόνου ώστε να δίνεται στους εδώ επιχειρηματίες η ευκαιρία για την απαραίτητη προετοιμασία.

Για τους ενδιαφερομένους φορείς και εταιρείες για δημόσιες συμβάσεις, στην Τσεχία λειτουργεί ηλεκτρονική πύλη Δελτίου για τις Δημόσιες Συμβάσεις (<https://www.vestnikverejnychzakazek.cz>), η οποία αποτελεί μέρος του Συστήματος Πληροφοριών για τις Δημόσιες Συμβάσεις υπό τη διαχείριση του αρμόδιου Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Πρόκειται για έναν ενιαίο χώρο για τη δημοσίευση βασικών πληροφοριών για τις δημόσιες συμβάσεις, σύμφωνα με τον ισχύοντα σχετικό Νόμο Αρ. 134/2016 Coll. Στην εν λόγω πύλη αναρτώνται καθημερινώς πληροφορίες για νέες δημόσιες συμβάσεις, την εξέλιξή τους και τυχόν αλλαγές, ενώ λειτουργεί και σχετική μηχανή αναζήτησης (<https://www.vestnikverejnychzakazek.cz/SearchForm>).

Όπως είναι γνωστό, δε, έργα και δημόσιες συμβάσεις στην Τσεχία που υπερβαίνουν τα κατώτατα ορισθέντα όρια, αναρτώνται και στην πύλη <https://ted.europa.eu> και είναι ορατά με επιλογή της Τσεχίας στον χάρτη, ενώ υπάρχει και δυνατότητα περαιτέρω εξατομίκευσης της έρευνας από τον ενδιαφερόμενο (<https://ted.europa.eu/TED/search/search.do>).

Όσον αφορά στα προγράμματα χρηματοδότησης, στην Τσεχία λειτουργεί η Πύλη Ευρωπαϊκών Ταμείων στην Τσεχία (<https://www.dotaceeu.cz/cs/uvod>) από όπου μπορούν να ληφθούν πληροφορίες σχετικά με τη λειτουργία των Επιχειρησιακών και άλλων Προγραμμάτων (<https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy>) με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση στη χώρα. Τέλος, στη χώρα δραστηριοποιείται και η European Investment Bank, τα προγράμματα της οποίας στην Τσεχία μπορούν να βρεθούν στον κατώτερο σύνδεσμο:

<https://www.eib.org/en/projects/pipelines/index.htm?q=&sortColumn=projectStatusDate&sortDir=desc&pageNumber=0&itemPerPage=25&pageable=true&language=EN&defaultLanguage=EN&yearFrom=2000&yearTo=2020&orCountries.region=true&countries=CZ&orCountries=true&orSectors=true&orStatus=true> (συντετμημένο URL: <https://tinyurl.com/ydgkwub3>)

Σε κάθε περίπτωση, η εξεύρεση Τσέχου συνεργάτη δεν είναι υποχρεωτική είναι όμως σκόπιμη.

4 Παράρτημα

4.1 Αναλυτικά στατιστικά στοιχεία

Επισυνάπτεται Παράρτημα Στατιστικών Στοιχείων σε ξεχωριστό αρχείο.

4.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

1. Ελληνικές Αρχές

Πρεσβεία της Ελλάδος

Na Ořechovce 19, Praha 6, 16200 Τηλ: (+420) 222250943, 222250958 gremb.pra@mfa.gr

<https://www.mfa.gr/blog/dimereis-sheseis-tis-ellados/czech/>

Πρέσβυς: Ευθύμιος Ευθυμιάδης ΠΥΑ'

Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Na Ořechovce 19, Praha 6, 16200 Τηλ: (+420) 222250943, 222250955 ecocom-prague@mfa.gr

<http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/872>

Επικεφαλής: Παύλος Ολζιέρσκι, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'

Προξενικό Γραφείο

Na Ořechovce 19, Praha 6, 16200 Τηλ: (+420) 222250943, 222250955 grcon.pra@mfa.gr

Διευθύνουσα: Καράλη Ελισσάβετ Π.Ε. Πτυχ. Διοικ. Β

2. Τσεχικές Αρχές

Γραφείο της Κυβέρνησης της Τσεχικής Δημοκρατίας

Τηλ.: (+420) 224 002 111, Fax: (+420) 257 531 283

www.vlada.cz

Nabrezi Eduarda Benese 4, 118 01 Praha 1

Υπουργείο Εξωτερικών της Τσεχικής Δημοκρατίας

Τηλ.: (+420) 224 181 111, Fax: (+420) 224 182 068

www.mzv.cz , www.czech.cz

Loretanske namesti 101/5, 118 00 Praha 1

Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου

Τηλ.: (+420) 224 851 111, Fax: (+420) 224 811 089

www.mpo.cz

Na Frantisku 32, 110 15 Praha 1

Υπουργείο Οικονομικών

Τηλ.: (+420) 257 041 111, Fax: (+420) 257 042 889

www.mfcr.cz

Letenska 15, 118 10 Praha 1

Υπηρεσία Τελωνείων

Τηλ.: (+420) 261 331 111, Fax: (+420) 261 332 000

www.celnisprava.cz

Budejovicka 7, 140 96 Praha 4

Τσεχικό Στατιστικό Γραφείο

Τηλ.: (+420) 274 051 111, Fax: (+420) 274 054 177

www.czso.cz

Στατιστικά στοιχεία εξωτερικού εμπορίου

<http://apl.czso.cz/pll/stazo/STAZO.STAZO?jazyk=EN>

Na Padesatem 81, 100 82 Praha 10

CzechTrade (Υπηρεσία Προώθησης Εμπορίου)

Τηλ.: (+420) 800 133 331, Fax: (+420) 224 913 440

www.czechtrade.cz

Ditrichova 21, 128 01 Praha 1

CzechInvest (Υπηρεσία Προσέλκυσης και Επενδύσεων)

Τηλ.: +420 296 342 579

www.czechinvest.org

Stepanska 15, 120 00 Prague

Χρηματιστήριο Πράγας

Τηλ.: (+420) 221 831 111

www.pse.cz

Rybna 14, 110 05 Praha 1

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια – Επιχειρηματικοί Φορείς

Οικονομικό Επιμελητήριο της Τσεχίας

Τηλ.: (+420) 266 721 300

www.komora.cz

Freyova 27, 190 00 Praha 9

Κατάλογος περιφερειακών επιμελητηρίων:

<https://www.komora.cz/komorova-sit/regiony/>

Κατάλογος επαγγελματικών ενώσεων:

<https://www.komora.cz/komorova-sit/spolecenstva/>

Συνομοσπονδία Βιομηχάνων της Τσεχικής Δημοκρατίας

Τηλ.: (+420) 225 279 111, Fax: (+420) 225 279 100 Freyova 948/11, 190 05 Praha 9

www.spcr.cz

Ένωση Τσέχων Επιχειρηματιών

Τηλ.: (+420) 602 458 032

Marie Cibulkové 394/19, 140 00 Praha 4

www.spzcr.cz

Ένωση για Ξένες Επενδύσεις

Τηλ.: (+420) 224 911 751, Fax: (+420) 224 911 779

Stepanska 11, 120 00 Praha 2

www.afi.cz

Ένωση Ιδιωτικών Επενδύσεων και Επιχειρηματικού Κεφαλαίου

Τηλ.: (+420) 724 342 395

28. rijna 12 110 00 Praha 1

www.cvca.cz

4. Τράπεζες

Τσεχική Εθνική Τράπεζα (Κεντρική Τράπεζα της Τσεχίας)

Τηλ.: (+420) 224 411 111, Fax: (+420) 224 412 404

Na Prikope 28, 115 03 Praha 1

www.cnb.cz

Česká spořitelna

Τηλ.: +420 956 777 888, Fax: +420 224 640 699

Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4

www.csas.cz

Komerční banka

Τηλ.: +420 955 559 550, Fax: +420 955 534 300

Na Příkopě 33, 114 07 Praha 1

www.kb.cz/en/

ČSOB

Τηλ.: +420 224 111 111, Fax: +420 495 819 531

Radlicka 333/150, 150 57 Praha 5

www.csob.cz/en

UniCredit

Τηλ.: +420 800 144 441, Fax: +420 221 112 132

Želetavská 1525/1, 140 92 Prague 4

www.unicreditbank.cz

Raiffeisenbank

Τηλ.: + 420 417 941 444, Fax: +420 225 542 111

Hvezdova 1716/2b, 140 78 Praha 4

www.rb.cz

5. Διοργανωτές Εκθέσεων

BVV - Brno Exhibition Centre

Τηλ.: +420 541 151 111, Fax: +420 541 153 070

Výstaviště 405/1, 603 00 Brno-střed

<http://www.bvv.cz/en/>

PVA EXPO PRAHA

Τηλ.: +420 225 291 116

Beranovych 667, 199 00 Prague 9 – Letnany

<http://pvaexpo.cz/en/>

6. Διπλωματικές Αποστολές

Σύνδεσμος του Υπουργείου Εξωτερικών της Τσεχίας για τις Ξένες Αντιπροσωπείες στη χώρα:
http://www.mzv.cz/jnp/en/diplomatic_missions/diplomatic_list.htm |

7. Ελληνική Κοινότητα

Ένωση Ελληνικών Συλλόγων στην Τσεχία
<http://arocr.cz/>

Ελληνικός Σύλλογος Πράγας
<http://www.ropraha.eu/>

Διερμηνείς εγκεκριμένοι από το Υπουργείο Δικαιοσύνης
[http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/\\$\\$SearchForm?OpenForm&Seq=1#_RefreshKW_select_5](http://datalot.justice.cz/justice/repznatl.nsf/$$SearchForm?OpenForm&Seq=1#_RefreshKW_select_5)
(Επιλογή: Tlumočník / Jazyk: Řecký)